

MARIEN RUIMTELIJK PLAN
VISIE

Analyse publieksraadpleging Marien Ruimtelijk Plan 2020-2026

Inleiding

Van 29 juni tot en met 28 september 2018 heeft de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu een openbare raadpleging over het ontwerp van marien ruimtelijk plan (MRP) voor het Belgische deel van de Noordzee voor de periode 2020-2026 en over het milieueffectenrapport georganiseerd.

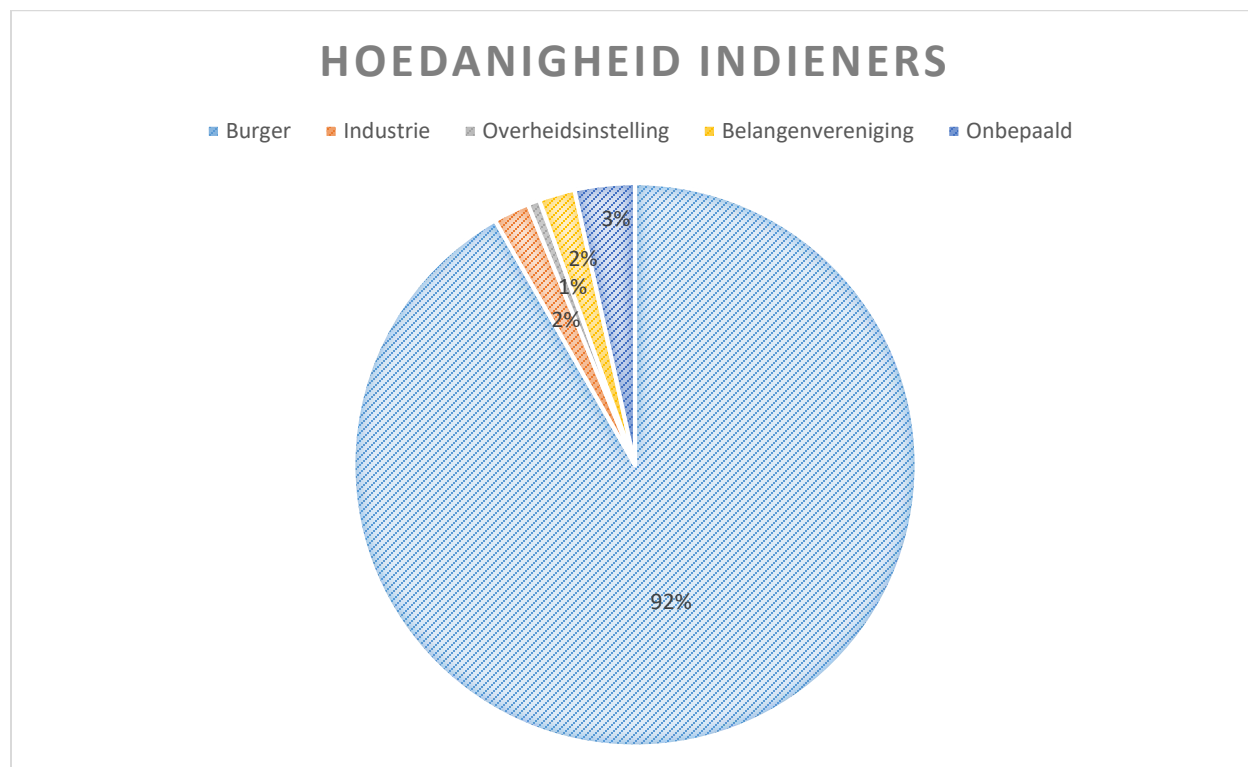
Opmerkingen op het ontwerp van marien ruimtelijk plan konden op de volgende manieren worden ingediend:

- Via online formulier
- Via mail
- Via post

Hierna zullen we een overzicht geven van de opmerkingen per indienswijze en een antwoord hierop. De ingediende opmerkingen zijn samengevat om de overzichtelijkheid te behouden. De integrale opmerking kunt u terugvinden in bijlage 2, in de taal van de indiener.

Online formulier

Er zijn 145 opmerkingen ontvangen via het online formulier. Deze bestonden uit 8 Franstalige en 137 Nederlandstalige inzendingen. Deze opmerkingen kwamen overwegend van burgers (133), industrie (3), belangenverenigingen (3) en een overheidsinstelling (3). Vijf indieners hebben niet gespecificeerd namens wie ze reageerden.

Via het onlineformulier werd er gevraagd de opmerkingen op te splitsen per afdeling en zo de structuur van het ontwerp-marien ruimtelijk plan te volgen.

Er konden dus opmerkingen worden ingediend over volgende aspecten van het ontwerp-marien ruimtelijk plan:

Afdeling 1: Goede milieutoestand

Afdeling 2: Natuurbeschermingsgebieden

Afdeling 3: Energie, kabels en pijpleidingen

Afdeling 4: Scheepvaart

Afdeling 5: Baggerstorten

Afdeling 6: Havenontwikkeling

Afdeling 7: Zeevisserij en aquacultuur

Afdeling 8: Zand- en grindontginning

Afdeling 9: Zeewering

Afdeling 10: Militair gebruik

Afdeling 11: Munitiestortplaats

Afdeling 12: Wetenschappelijk onderzoek

Afdeling 13: Recreatieve activiteiten

Afdeling 14: Meetpalen, radars en masten

Afdeling 15: Cultureel erfgoed

Afdeling 16: Commerciële en industriële activiteiten

Bijlage 1: Ruimtelijke analyse van de Belgische zeegebieden

Bijlage 2: Langetermijnvisie, doelstellingen en indicatoren, en ruimtelijke beleidskeuzes

Bijlage 3: Acties tot uitvoeren van het marien ruimtelijk plan

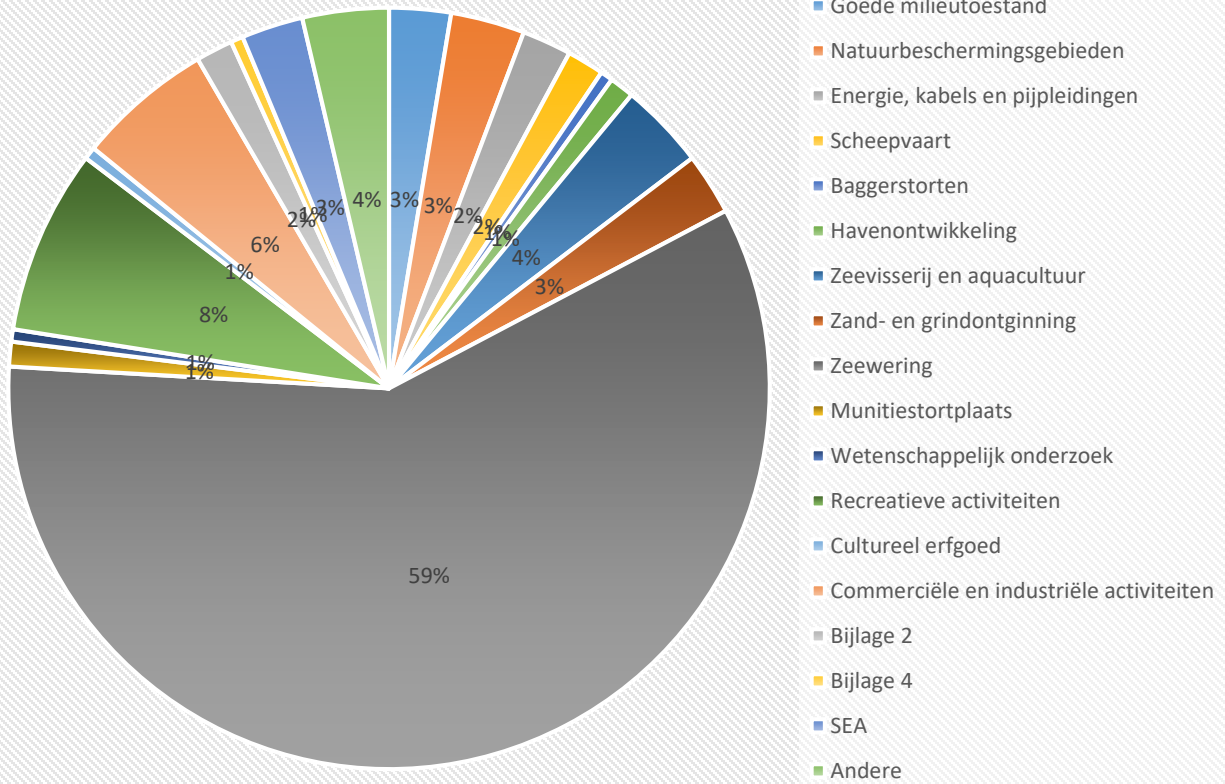
Bijlage 4: Kaarten

Strategisch milieueffectenrapport

De gemaakte opmerkingen zullen weergegeven worden volgens deze structuur. De inhoud van de opmerkingen werd samengevat in deze tekst en om de coherentie van dit document te versterken, kunnen sommige opmerkingen onder de meest geschikte afdeling verplaatst zijn, bv. opmerkingen over de gevolgen voor het milieu van een testeiland voor de kust van Knokke worden behandeld onder “afdeling 9: zeewering” en niet onder “afdeling 1: goede milieutoestand”. De integrale ingediende opmerkingen worden in een aparte bijlage weergegeven.

Hieronder wordt een grafisch overzicht gegeven van het aantal opmerkingen per afdeling. Hierbij zien we dat het grootste aantal van de ingediende opmerkingen “zeewering” betreffen, gevolgd door “recreatieve activiteiten” en “commerciële en industriële activiteiten.”

Opmerkingen per afdeling

Afdeling 1: Goede milieutoestand

1. Goede milieutoestand bewaren en verbeteren. Geen constructies in de 12mijlszone.
2. In Nederland wordt er gelobbyd voor een verbod op lood in de hengelsport. Is dit ook voor het Belgisch zeegebied want weinig alternatieven.
3. Opmerking over gebruik vuilnisbakken op dijk Knokke.
4. Nestbevuilers bij recreanten maar dit wil niet zeggen dat andere zeegebruikers carte blanche dienen te krijgen.
5. MRP moet de verplichtingen onder MSFD verder doorvoeren, inzake bodemintegriteit en zandwinning.

1. Doorheen de jaren zijn er inderdaad steeds meer activiteiten ontwikkeld in het Belgisch deel van de Noordzee, die mogelijks de scheepvaart en visserij onder druk kunnen zetten. Precies hierdoor is het belangrijk dat er aan mariene ruimtelijke planning wordt gedaan, om alle activiteiten zo goed mogelijk in te plannen ten opzichte van elkaar. Het belang van open zeezicht wordt zeker onderschreven door de federale overheid, dit kan onder meer teruggevonden in bijlage 2 en 3 van het ontwerp-mariene ruimtelijk plan, die beide bindend zijn voor de federale overheid. De impact op zeezicht is ook een element die beoordeeld wordt in het kader van een milieuvergunningsprocedure.
2. Vanuit de dienst mariene milieu loopt er momenteel onderzoek naar alternatieven voor hengellood. Indien er werkbare alternatieven zijn, zal het gebruik hiervan gestimuleerd worden vanuit de federale overheid. Een verbod op lood wordt op dit moment echter niet geambieerd.
3. Het huidige ontwerp-mariene ruimtelijk plan is van toepassing op het Belgisch deel van de Noordzee en dit loopt vanaf de basislijn. De afvalinzameling op de dijken is geen federale bevoegdheid.
4. Een groot deel van de commerciële activiteiten, zoals windmolenparken, zijn verplicht een milieuvergunning te bekomen. Hierin worden er strikte voorwaarden opgelegd aan de exploitanten op verschillende vlakken. De naleving hiervan wordt ook gecontroleerd door de federale instanties. Deze hebben dus zeker geen carte blanche.
5. Bijlage 2 en 3 van het voorliggende ontwerp-mariene ruimtelijk plan zijn bindend voor de federale overheid, bij de milieudoelstellingen wordt aangegeven dat het mariene ruimtelijk plan moet bijdragen aan het behalen van de goede milieutoestand. Door de bevoegdheid van mariene ruimtelijke planning bij de dienst mariene milieu te leggen en niet, zoals in andere landen, bij economische zaken, toont België ook de ambitie om bij het opstellen van een mariene ruimtelijk plan de goede milieutoestand centraal te plaatsen. Doordat de cycli van de kaderrichtlijn mariene strategie echter niet samenlopen met deze van mariene ruimtelijke planning is het echter moeilijk deze tot in detail op te nemen in het MRP.

Afdeling 2: Natuurbeschermingsgebieden

1. Watersport, zeker niet gemotoriseerd, hier toelaten.
2. Geen verstoring natuurbeschermingsgebieden.
3. Natuurgebieden bewaren.
4. Geen extra vervuiling.

5. Kleine natuurbeschermingsgebieden creëren zoals in de Dynastielaan in De Panne.
--

1. Watersport is zeker niet verboden in de natuurbeschermingsgebieden. In het huidige marien ruimtelijk plan geldt echter wel een verbod op watersportwedstrijden in SBZ 1 en 2 (vogelbeschermingsgebieden) in de periode van 1 december tot en met 15 maart. Dit verbod blijft principieel behouden in het voorliggende ontwerp-MRP, er wordt nu echter wel een mogelijkheid voorzien om deze toe te laten indien deze een Natura 2000-toelating bekomen en aldus bewijzen dat ze geen negatieve natuurimpact hebben op de gebieden.
2. Het is niet de intentie van de federale overheid om iedere activiteit te verbieden in beschermingsgebieden, vele activiteiten hebben immers geen negatieve impact op de natuur. Om de bescherming van de natuurgebieden echter te verzekeren, is er voor veel activiteiten de verplichting om een passende beoordeling te bekomen. Deze wordt uitgevoerd door een wetenschappelijke instelling (de Beheerseenheid voor het Mathematisch Model voor de Noordzee) die een Natura 2000-toelating geeft wanneer de activiteit geen negatief effect heeft op het gebied.
3. Zie hierboven.
4. Zowel de federale overheid als de Vlaamse overheid en de verschillende kustgemeentes doen grote inspanningen om vervuiling te vermijden voor het strand. Zo heeft de federale overheid een actieplan marien zwerfvuil aangenomen met concrete acties om zogeheten *marine litter* te vermijden.
5. De federale overheid kan enkel natuurbeschermingsgebieden instellen op het Belgisch deel van de Noordzee. Natuurbeschermingsgebieden op land behoren tot de bevoegdheid van de gewesten. Met de twee habitatgebieden, Vlaamse Banken en Vlakte van de Raan en de drie vogelrichtlijnggebieden op zee, is reeds meer dan 1/3 van de oppervlakte van het Belgisch deel van de Noordzee erkend als natuurgebied.

Afdeling 3: Energie, kabels en pijpleidingen

1. Windmolens buiten de 12mijlszone.
2. Windmolens buiten de 12mijlszone. Kabels en pijpleidingen groeperen.
3. Opmerkingen afdeling 8.
4. Watersport, zeker niet gemotoriseerd, toelaten in deze gebieden.

1 en 2. Ook de nieuwe zones voor hernieuwbare energie worden niet ingepland binnen de 12 nautische mijl. De zone Fairybank staat op 33 km van de kust, de zone Noordhinder Noord op 45 km en Noordhinder Zuid op 38.5 km. Kabels en pijpleidingen worden zoveel mogelijk gegroepeerd. Daarvoor zijn er ook kabelcorridors aangeduid in het marien ruimtelijk waarbinnen de kabels en pijpleidingen principieel ingepland dienen te worden.

4 Er wordt momenteel een studie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik binnen windmolenparken. De resultaten van deze studie zullen overwogen worden om te bepalen welke activiteiten op een veilige manier kunnen plaatsvinden binnen de nieuwe zones voor hernieuwbare energie.

Afdeling 4: Scheepvaart

1. Vaargeul zo ver mogelijk van de kust.
2. Scheepvaartroute tussen testeiland en kustlijn?
3. Ontgassing scheepvaart intensifiëren.

1. Het is niet helemaal duidelijk wat er verstaan wordt onder de vaargeul. De belangrijkste scheepvaartroutes staan aangeduid op de kaart. Het is natuurlijk duidelijk dat verschillende van deze richting kust lopen voor onder meer Zeebrugge of Antwerpen te bereiken.

2. Er is geen scheepvaartroute aangeduid tussen het testeiland en de kustlijn. De belangrijkste scheepvaartroutes zijn aangeduid op de kaart en in het ontwerp-KB, deze zijn onder andere deze die aangemeld zijn bij de Internationale Maritieme Organisatie. Hierbij dient er echter wel opgemerkt te worden dat onder het Zeerechtverdrag een principiële vrijheid van scheepvaart geldt, m.a.w. er mag overal gevaren worden tenzij uitdrukkelijk verboden. De aangeduide scheepvaartroutes zijn echter deze die in de praktijk het vaakst gebruikt worden, onder meer door hun diepte die toelaat dat schepen veilig langs deze routes kunnen varen.

3. Er zijn reeds belangrijke stappen genomen om de scheepvaart groener te maken. Zo ligt het Belgisch deel van de Noordzee onder andere in een internationaal vastgelegde SECA (sulphur emission control area), waardoor de vervuilendste schepen hier niet mogen komen. Dergelijke maatregelen dienen echter niet op nationaal vlak maar internationaal vlak nagestreefd worden en vallen dus buiten de scope van een marien ruimtelijk plan.

Afdeling 5: Baggerstorten

1. Baggerstorten zo ver mogelijk van de kust. Belangrijke garnaalgronden ten westen van Zeebrugge.

1. Er zijn verschillende elementen die overwogen moeten worden bij het bepalen van baggerstortplaatsen. Een belangrijke economische overweging is dat de baggerstortplaats niet te ver mag liggen van de plaats die gebaggerd dient te worden. Anderzijds is het inderdaad belangrijk dat er ook gekeken wordt om plaatsen met een belangrijke biologische waarde te vermijden. Daarom worden de vervangingszones voor baggerstorten ruimer getekend dan nodig, zodat binnen deze zones kan gekeken worden om de baggerstortplaats zo goed mogelijk ruimtelijk in te plannen, rekening houdend met deze verschillende criteria.

Afdeling 6: Havenontwikkeling

1. Bevoordeling haven Zeebrugge t.o.v. Antwerpen.
2. Dat is het punt.

1. -2. Het is niet duidelijk hoe de haven van Zeebrugge bevoordeeld zou worden t.o.v. Antwerpen door dit MRP. Er werd toegezien dat beide havens makkelijk bereikbaar blijven, onder meer door het bestendigen van de belangrijkste scheepvaartroutes. De haven van Antwerpen heeft ook een positief advies gegeven op dit MRP.

Afdeling 7: Zeevisserij en aquacultuur

1. 12 mijlszone maximaal vrijwaren voor kustvisserij.
2. Inname van open ruimte is aanslag op visserij. Studie naar meervoudig ruimtegebruik in windmolenparken is positief.
3. Vis- en mosselzeeboerderijen beter visueel aanduiden op het water.
4. Overregulering voor recreatieve watersporters. Informatie over quota niet makkelijk beschikbaar. Overdreven controle voor recreatieve visserij door douane en politie.
5. Bescherm BNZ tegen pulsvisserij.
6. Verbied pulsvisserij.
7. Verbied pulsvisserij.

1. Binnen de eerste zes mijl wordt in bijlage 3 een actie toegevoegd dat voor alle te vergunnen activiteiten de impact op visserij onderzocht moet worden.
2. De open ruimte op zee is inderdaad verder beperkt in dit MRP en hoewel de bezorgdheid verstaanbaar is, kan de zee echter een belangrijke rol spelen voor onder meer het behalen van de klimaatdoelstellingen. Eén van de kernpunten van dit MRP is echter meervoudig ruimtegebruik om zo zo weinig mogelijk open ruimte aan te snijden, dit wordt onder meer gepoogd door, zoals aangehaald, een studie naar meervoudig ruimtegebruik binnen de windmolenparken.
3. De bebakening van dergelijke boerderijen valt niet sensu stricto binnen het werkingsveld van een MRP. Er zal echter aandacht aan besteed worden binnen vergunningsprocedure.
4. Momenteel is een studie lopende om de recreatieve visserij goed in kaart te brengen, de regulering kan op basis van de resultaten van deze studie geëvalueerd worden. Ook is er een website opgezet www.recreatievevisserij.be waar alle wetgeving en informatie over quota gecentraliseerd wordt.
5. -7. Dit valt binnen de Vlaamse en Europese bevoegdheid en kunnen we ons dus niet over uitspreken.

Afdeling 8: Zand- en grindontginning

1. Zand- en grindontginning zoveel mogelijk buiten de 12mijlszone, zoals in Nederland. Zandwinning is noodzakelijk maar heeft ook invloed op mariene ecosysteem.
2. Eindige grondstoffen. Wat op één plaats gestort wordt, kan niet meer dienen als kustverdediging op andere plaats.
3. Ook schriftelijk ontvangen en daar behandeld.
4. Schriftelijk ingediend.
5. Verbied zand- en grindontginning.

1. De bepaling van zandwingebieden hangt van veel elementen af, zoals kwantiteit en korrelgrootte. Voor verschillende toepassingen is een ander soort zand nodig, het voorkomen van dit zand bepaalt hoe dicht bij de kust dit ligt. In dit MRP zijn er geen nieuwe gebieden aangeduid, ten opzichte van het vorig MRP, die dichter dan 12 zeemijl vallen.
2. Kustverdediging betreft een Vlaamse bevoegdheid. Zandwinning voor bv. de bouwindustrie valt wel binnen het federaal bevoegdhedenpakket maar dit zand wordt aan land gebracht dus kan er geen wegvloei zijn naar Nederland.

5.Zand, gewonnen op onze Noordzee, heeft binnen veel economische sectoren in België een belang. Het zomaar verbieden van zandontginning zou dus ernstige economische gevolgen hebben.

Afdeling 9: Zeewering

Zone voor de bouw van een testeiland voor zeewering:

Over dit punt zijn er een groot aantal online reacties binnengekomen. Deze zullen hieronder verkort weergegeven worden en onder bepaalde noemers worden weergegeven.

- **Gebrek aan kennis gevolgen van de bouw van een eiland:** uit de strategische milieueffectenbeoordeling van het ontwerp marien ruimtelijk plan blijkt dat de kennis van de mogelijke impact die zo een eiland zou hebben zeer beperkt is. Op verschillende plaatsen wordt er op de leemtes in de kennis gewezen, onder andere wat betreft de uitvoeringswijze, impact op short sea shipping, impact op het zeezicht.
- **Verstoring van het ecosysteem:** er zal bijkomende verstoring van de zeebodem zijn en mogelijke effecten op het kustecosysteem. De strategische milieu-effectenbeoordeling neemt onvoldoende de ecologische gevolgen, waaronder waterkwaliteit en de CO₂-uitstoot die gepaard zouden gaan met dergelijke bouwwerken, in beschouwing.
- **Negatieve impact op recreatieve activiteiten:** de hydrodynamiek voor de kust van Knokke-Heist is van uiterst belang voor het zeilen. Het aanleggen van een testeiland zal hiervoor negatieve gevolgen hebben. Ook voor zwemmers, surfers, wakeboarders en andere gebruikers wordt er een negatieve impact gevreesd. Zo wordt er gewezen op een verhoogde stroomsnelheid tussen het test-eiland en de kust van Knokke die de veiligheid van zwemmers in gevaar brengt. Deze impact zal zeker gevoeld worden door de vijf watersportsclubs in Knokke-Heist die zorgen dat Knokke-Heist de drukste brandingsportzone aan de Noordzee is.
- **Negatieve impact op golven met gevolgen voor toerisme en waterrecreatie:** doordat het eiland als golfbreker zal optreden, zal er een negatieve impact zijn op de golven. Dit zorgt voor problemen voor surfers en zeilers, die hierdoor naar andere badsteden zullen uitwijken. Hierdoor is er ook een negatief gevolg voor het toerisme van Knokke-Heist.
- **Negatieve cumulatieve effecten:** door de combinatie van het testeiland met de uitbreiding van de haven van Zeebrugge zal er een kleinere oppervlakte van de zee gedeeld moeten worden tussen recreanten en schepen. Dit leidt tot een gevaarlijke situatie waarbij het risico op ongevallen groter wordt.
- **Verhindering directe uitvaart naar zee:** een testeiland zou de directe uitvaart naar zee verhinderen voor, onder meer, zeilers. Dit zou hen dwingen uit te wijken richting Zeebrugge, door de combinatie met de commerciële scheepvaart zorgt dit ook weer veiligheidsrisico's.
- **Negatieve effecten op zeezicht, wijziging natuurlijk karakter van de kust en "het strandmeer"-effect:** de impact op het zeezicht van een eiland voor de bewoners van Knokke-Heist valt niet te onderschatten. Men zal het gevoel hebben dat Knokke-Heist niet aan zee maar aan een meer ligt.
- **Onvoldoende onderzoek naar alternatieven:** in de strategische milieu-effectenbeoordeling wordt er gesproken over de mogelijkheid om een zandmotor te gebruiken, deze mogelijkheid wordt onvoldoende onderzocht en besproken in de strategische milieu-effectenbeoordeling. Doordat de strategische milieu-effectenbeoordeling ook geen enkel alternatief onderzoekt, is dit een schending van de plan-MERverplichting. Ook kan het onderzoek naar een testeiland op theoretisch niveau bestudeerd worden, i.p.v. proefondervindelijk. Anderen achten ook een zandmotor onwenselijk en verwijzen naar duinvorming, strandsuppleties als alternatieven.

- **Schending voorzorgsbeginsel:** het voorzorgsbeginsel stelt dat als een ingreep of een beleidsmaatregel ernstige of onomkeerbare schade kan veroorzaken aan de samenleving of het milieu, de bewijslast ligt bij de voorstanders van de ingreep of de maatregel. Men stelt dat er hier duidelijk een schending van het voorzorgsbeginsel wordt gepleegd door de grote onzekerheid die gepaard gaat met het eiland, zowel op vlak van uitvoering als van gevolgen.
- **Verzanding, onder meer voor het Zwin:** De aanleg van een test-eiland kan een negatieve impact hebben op het Zwin en deze verder verzanden.
- **Estuaire vaart zal voor vervuiling zorgen en wordt niet als doelstelling vermeld:** Nergens wordt vermeld dat de aanleg van een test-eiland ook beoogd om estuaire vaart tussen Zeebrugge en Antwerpen mogelijk te maken. Niet alleen zal dit voor extra vervuiling zorgen, ook het zeezicht zal verhinderd worden door de continue passage van binnenvaartschepen. Het economisch belang van Zeebrugge wordt bevoordeeld ten opzichte van de belangen van Knokke en de belangen van de haven van Antwerpen. Andere partijen merken dan op dat de aanleg van het test-eiland, de estuaire vaart niet mag verhinderen (onder meer door de veiligheidsafstand rond een eiland).
- **Waardeverlies immobiëlen:** Een negatieve impact op de waarde van vele appartementen, in het bijzonder deze met zeezicht, wordt gevreesd indien er een test-eiland voor de kust van Knokke wordt geplaatst.
- **Risico olie-verontreiniging:** Elk aanleg van een eiland verhoogt de kans op aanvaring van schepen met dit eiland, alsook het risico van schip-op-schip-aanvaringen verhogen en brengt dus een hoger risico met zich mee op olie-verontreiniging.
- **Afbraak eiland is niet realistisch/definitief karakter en brengt onduidelijkheid:** De afbraak van het eiland indien de negatieve impact te groot is, is op zijn minst utopisch. Vooreerst is onduidelijkheid wie dit beslist en wat de indicatoren zijn die een te grote impact bepalen. Verder wordt er ook gewezen op de mogelijkheid dat nieuwe biotopen ontwikkelen op het eiland die de afbraak zouden bemoeilijken. Enkele partijen stellen ook dat het hier om een post-milieuvergunning gaat (dus dat het eiland eerst gebouwd wordt en er dan pas naar de milieu-effecten wordt gekeken).
- **Negatieve impact toerisme en economie:** Knokke, zoals andere kuststeden, heeft een belangrijke toeristische sector die een grote toegevoegde waarde met zich. Deze sector zorgt ook voor een grote tewerkstelling, waarvoor de bouw van een testeiland negatieve gevolgen zal meebrengen. Ook de jachthaven en de watersportclubs zullen hierdoor negatieve economische impact ondervinden.
- **Problemen andere eilanden (algengroei, muggenplaag):** Er wordt verwezen naar de problemen met artificiële eilanden voornamelijk in Dubai (Jumeirah Islands) waar bewoners negatieve hinder ondervinden door een muggenplaag en algengroei.
- **Locatiekeuze in strijd met motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel:** Nergens in het MRP wordt er geduïd vanwaar de keuze voor Knokke-Heist als locatie voor dit testeiland komt. Hoewel het MRP niet onder de Formele Motiveringswet valt, blijven het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel, algemene beginselen van behoorlijk bestuur.
- **Problemen met de representativiteit van Knokke voor de rest van de Belgische kust:** Er wordt onvoldoende bewezen dat Knokke representatief is voor de rest van de Belgische kust, dus dat een testeiland voor Knokke sluitende resultaten voor een eilandengordel voor de rest van de Belgische kust met zich meebrengt. Zeker aangezien uit onder andere het Masterplan Kustveiligheid blijkt dat Knokke niet de gevoeligste kuststad of -gemeente is voor overstromingen.
- **Publieke consultatie en SEA-plicht is niet correct uitgevoerd door het gebrek aan informatie:** Leemtes in de kennis zullen altijd bestaan en de opsplitsing tussen het plan- en projectniveau

is logisch. Dit pleit de overheid echter niet vrij van minstens de locatiegebonden milieu-effecten te onderzoeken van het plan. Als men nog geen milieu-effecten kan inschatten door de onzekerheid van de uitvoering van een project, dient men nog geen locatie in te schrijven voor dit project. Ook mag verwacht worden van de overheid dat voor dergelijke ingrijpende projecten, op een duidelijke, eenvoudige, correcte en tijdige wijze gecommuniceerd wordt wat zij van plan is, waarom een dergelijk project wordt beoogd, wat de kostprijs is en wat de voor- en nadelen zijn.

- **Schending rechtszekerheidsbeginsel:** Artikel 16 van het ontwerp-KB is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel, hetwelk gebiedt dat ook reglementaire voorschriften afdoende duidelijk zijn en een afdoende rechtszeker kader scheppen. De risico-analyse en de afbraak bij te hoge milieu-impacten voldoen niet aan deze verplichting.
- **De bouw van een eiland is een achterhaalde vorm van zeewering:** partijen verwijzen naar Nederlands onderzoek dat aantoonde dat de aanleg van een eiland een achterhaalde vorm van zeewering is.
- **Kwaliteit strand:** Er bestaat een bezorgdheid dat de kwaliteit van het strand zal aangetast worden doordat er meer slib op het strand zal belanden. Doordat het eiland leidt tot een golfzuwe zone, kan dit leiden tot een grotere slibafzetting op het strand. Dit slib kan mechanisch verwijderd worden, dit leidt echter tot verstoring en extra kosten. Ook duinvorming zal verstoord worden door deze mechanische verwijdering.
- **Impact op Paardenmarkt:** Door de nabijheid van de munitiestortplaats de Paardenmarkt zijn er ook vragen wat de impact hiervan is en de mogelijke impact op waterkwaliteit. Ook of het risico dat er bijkomende effecten zijn (op het reeds bestaande risico) op het vrijkomen van chemicaliën in het mariene milieu.
- **Impact op marien afval:** Door het beperken van de golfslag en het veranderen van stromingspatronen zijn er die vrezen dat de problematiek van marien afval zal toenemen op de kust ter hoogte van het test-eiland.
- **Verspilling belastinggeld:** De bouw van een eiland zal ongelooflijk veel (belasting)geld kosten. Na de bouw komen daar nog eens onderhoudskosten bij.
- **Invloed op gezondheid:** Door de mogelijkheid van estuaire vaart zal de gezondheid in het algemeen en de luchtkwaliteit in het bijzonder achteruit gaan.
- **Schending van de bevoegdheidsverdeling:** Men stelt dat de federale overheid aan bevoegdheidsoverschrijding doet doordat zeewering een Vlaamse bevoegdheid betreft en het dus niet aan de federale overheid toekomt om de locatiekeuze hiervan te doen en de beslissingsbevoegdheid van het Vlaams Gewest op dit punt te beperken. Terwijl anderen stellen dat de overheid die het plan heeft opgesteld, niet voldoet aan zijn bevoegdheid als planopsteller door geen locatie-gebonden alternatieven te voorzien voor het beoogde testeiland, ook al is het creëren van een test-eiland een Vlaamse bevoegdheid.
- **Negatieve impact zeewering:** de grotere stroomsnelheden tussen het eiland en de kust zal leiden tot een hogere erosie. Dit zou leiden dat meer kustonderhoud nodig is. Ook zal door de toegenomen erosie en de sedimentatie het herstel van het bodemleven bemoeilijkt worden aangezien de herkolonisatie van de bodem trager zal gaan.

Er zijn heel wat vragen en opmerkingen binnengekomen over de zone voor de bouw van een testeiland voor zeewering.

Een deel van deze opmerkingen was juridisch van aard. Het betrof o.a. de bevoegdheidsverdeling tussen de federale en de Vlaamse overheid. Ook de correcte toepassing van de verschillende federale en Vlaamse procedures kwam vaak terug, met in het bijzonder de vraag of de alternatievenstudie voldoende grondig gevoerd is.

Het respecteren van de bevoegdheidsverdeling is vaak een delicaat evenwicht tussen het respecteren van de volheid van de bevoegdheid van de verschillende overheden op zee en het coördineren van de ruimtelijke aspecten van deze bevoegdheid binnen een nationaal marien ruimtelijk plan.

De alternatievenstudie vormt een belangrijk onderdeel van de correcte toepassing van de federale en Vlaamse procedures in de aanloop naar de effectieve bouw van een testeiland voor zeewering. Er is op dit moment onvoldoende informatie om, in de uitoefening van de federale coördinatierol, de opgelegde alternatievenstudie voor het opstellen van het strategisch milieu-effectenrapport op het ontwerp van marien ruimtelijk plan waar te maken. Deze informatie wordt nog gegenereerd en verzameld binnen het Vlaams 'Complex Project Kustvisie'. In afwachting daarvan is besloten om de zone voor een dergelijk testeiland voor zeewering uit het koninklijk besluit te halen. In bijlage 3 worden de voorwaarden opgenomen waaronder de minister voor Noordzee zich engageert om een wijzigingsprocedure op te starten om alsnog een zone aan te duiden binnen het (dispositief van het) koninklijk besluit (en op de kaart).

Over vragen en opmerkingen betreffende de financiële en technische haalbaarheid en betreffende de effectiviteit van een testeiland 'zeewering' spreken we ons niet uit, aangezien dit behoort tot de bevoegdheid van het Vlaams Gewest.

Afdeling 10: Militair gebruik

Geen online reacties op deze afdeling.
--

Afdeling 11: Munitiestortplaats

1. Er zijn overal in Europa munitiestortplaatsen. Verwijderen zou miljoenen of miljarden kosten: gewoon laten liggen.
2. Er zijn overal munitiestortplaatsen. Monitoren en laten liggen.

1. -2. Momenteel wordt deze munitiestortplaats nauwgezet gemonitord. Het is echter belangrijk om ook mogelijkheden te voorzien voor wetenschappelijk onderzoek en munitiebeheer indien deze monitoring zou uitwijzen dat er zich een acuut gevaar stelt.

Afdeling 12: Wetenschappelijk onderzoek

1. Meer wetenschappers dan vissers actief op onze Noordzee. Geen verdere commentaar.
--

1. Genoteerd.

Afdeling 13: Recreatieve activiteiten

1. Toerisme is meer dan recreatieve bedrijven. Is de planschade voor de immobiëlesector berekend?
2. Recreatieve activiteiten zijn maar een klein onderdeel van de toeristische sector. De minister van mobiliteit (Vlaams, n.v.d.r.) is ook minister voor toerisme.
3. Is binnen de windparken recreatief medegebruik bespreekbaar/mogelijk naar analogie met Nederland?
4. Negatieve gevolgen van dit plan voor watersporten.
5. Negatieve gevolgen van dit plan voor recreatieve activiteiten/zeezicht.
6. Beperking vrije ruimte: waar kan er nog gezeild worden?
7. Overregulering.
8. Meer rekening houden met zeilsport en de evolutie naar steeds snellere zeilboten.
9. Hoewel recreatie in principe overal toegelaten is, zijn er teveel beperkingen verborgen in de andere afdelingen bv. windmolenparken.
10. Recreanten zijn ook gebruikers van de zee: teveel beperkingen voor hen.
11. Impact plan op zeesporten.
12. Steeds minder plaats voor zeezeilers. Windparken zijn belangrijk voor de energiewinning maar in buitenland mogen zeilboten hierdoor.
13. Commerciële en industriële activiteiten hypothekeren de pleziervaart.
14. Vrij tot relatief korte afstand uit de kust.
15. Vrije banen voor waterrecreanten, meervoudig ruimtegebruik stimuleren zoals varen tussen windmolenparken.

1. -15. Wij zijn het ermee eens dat toerisme meer is dan enkel recreatieve bedrijven, daarom poogt dit plan ook rekening te houden met de verschillende recreatieve gebruikers, zoals zwemmers, zeilers, kites, vissers, ... Er is gepoogd om eventuele gevolgen voor de recreatieve activiteiten zoveel mogelijk te minimaliseren. Het zoeken en streven naar meervoudig ruimtegebruik is ook als één van de kernprincipes van dit MRP gehanteerd. Zo loopt er momenteel een studie naar meervoudig ruimtegebruik binnen de windmolenparken. Er is ook een actie toegevoegd aan bijlage 3 dat de minister bevoegd voor het mariene milieu op basis van de resultaten van deze studie de nodige regelgevende initiatieven neemt om activiteiten die veilig kunnen plaatsvinden binnen de windmolenparken toe te laten. Ook voor de zones voor commerciële en industriële activiteiten is opgenomen dat deze moeten zoeken naar meervoudig ruimtegebruik en zal er bij het uitwerken van de procedure dit ook als criteria gehanteerd worden.

Afdeling 14: Meetpalen, radars en masten

Geen online reacties op deze afdeling.

Afdeling 15: Cultureel erfgoed

1. Zeezicht, vrije horizon en vele wrakken behoren tot het cultureel erfgoed, dus 12 mijlszone vrijwaren.

1. Technisch gezien is cultureel erfgoed een verzamelnaam voor alles wat door vorige generaties is gemaakt en wat nu nog bestaat en een grote waarde heeft voor de gemeenschap. Het zeezicht en de vrije horizon is niet door de mens gemaakt en aldus geen cultureel erfgoed. Toch heeft dit een grote belevingswaarde en staat in bijlage 2 het vrijwaren van het zeezicht heel duidelijk als doelstelling. Dit wordt ook nagestreefd door onder andere de windmolenparken veel verder in zee te plaatsen dan ze bijvoorbeeld in Frankrijk doen, om zo de impact op het zeezicht te beperken of door te bepalen dat bij het uitwerken van de procedure voor commerciële en industriële zones het zeezicht als criteria behandeld dient te worden.

Afdeling 16: Commerciële en industriële zones

1. Buiten de 12 zeemijl.
2. Noordzee mag niet de vuilbak worden voor activiteiten die men niet op land wilt.
3. Er lopen momenteel geen aanvragen, waarom dan zo'n zone creëren? Toerisme is belangrijker dan deze zones. Indien ze er toch komen, strikte voorwaarden nodig (geluid, uitzicht, geen industrie of vervuiling, ...). Waarom kan dit niet in de windmolenparken?
4. Bijlage 2 stelt strikte voorwaarden maar die komen niet terug in het KB. Zeker zeezicht is toch wel een belangrijke voorwaarde.
5. Goede uiteenzetting op de informatievergadering maar: <ul style="list-style-type: none">- Rekening houden met zeewering;- Schade aan kusteconomie;- Plan deze verder in zee;- Te weinig coördinatie met Vlaanderen en de internationale en ecologische situatie.
6. Door vaagheid van de activiteiten, dient zone D geschrapt te worden.
7. Wees specifiek in de voorwaarden. Dit zou rechtszekerheid geven aan de kustburger, zeker i.v.m. zeezicht. Definieer de zone anders voor activiteiten onder de zeespiegel (mag uitgebreid zijn) en activiteiten boven zeespiegel. Onder zeespiegel is zone D zoals getekend ok en is zone D uit alternatief 2 ook aanvaardbaar. Boven zeespiegel kan dit beperkt worden tot minst bebouwde deel kustlijn om impact op de stadskernen te beperken.
8. Het is goed dat wetenschappelijk onderzoek overal is toegelaten. Een belangrijk deel van wetenschappelijk onderzoek is het opvolgen en evalueren van menselijke activiteiten op het ecosysteem. Voor visserij dienen alternatieve technieken getest worden in gecontroleerde veldomstandigheden. Door het wegvallen van de visserijmaatregelen, zouden deze zones hier geschikt voor zijn.
9. Twijfels waarom deze zones worden voorzien als er nog geen concessies zijn aangevraagd.
10. Geen eiland voor Wenduine.
11. Geen eiland voor Wenduine.

1. -11. In bijlage 2 en 3 worden er inderdaad reeds belangrijke voorwaarden gesteld die nageleefd moeten worden bij de invulling van deze zones. Bijlages 2 en 3 zijn bindend voor de federale overheid dus deze voorwaarden moeten minstens gerespecteerd worden bij de verdere uitwerking van de procedure tot toekenning van het gebruik van deze zones. Er is dan ook een actie opgenomen in bijlage 3 dat de procedure dient uitgewerkt te worden en dat er minstens met deze voorwaarden rekening dient gehouden te worden (er kunnen natuurlijk in deze procedure nog extra voorwaarden worden toegevoegd). Het is echter belangrijk om ruimte te bieden voor dergelijke activiteiten, de blauwe economie groeit immers op een hoog tempo verder en kan belangrijke oplossingen bieden voor bepaalde maatschappelijke problemen (zoals duurzame voedselproductie voor mens en dier), het MRP wil dan ook kansen bieden aan deze economie. Dit is ook de reden waarom er verschillende zones worden voorzien op verschillende plaatsen, afhankelijk van de activiteit zullen er immers andere randvoorwaarden moeten vervuld worden (bv. waterkwaliteit, watersnelheid, afstand van de kust). Het MRP poogt dus ruimte te voorzien voor toekomstige ontwikkelingen, zonder deze echter een carte blanche te geven, precies daarom worden er reeds belangrijke voorwaarden opgelegd waar projectontwikkelaars nu dus reeds rekening mee kunnen houden. Er kunnen ook nog geen concessies zijn aangevraagd aangezien er momenteel nog geen zones werden aangeduid en er nog geen procedure is uitgeschreven.
8. Dit zal bekeken worden bij het uitwerken van de procedure tot toekenning van deze zones en kan zeker overwogen worden in het kader van meervoudig ruimtegebruik.

Bijlage 1: Ruimtelijke analyse van de zeegebieden

De ingediende opmerking is verplaatst naar "Strategisch milieueffectenrapport".

Bijlage 2: Langetermijnvisie, doelstellingen en indicatoren, en ruimtelijke beleidskeuzes

1. Te weinig rekening gehouden met vrije ruimte, ecologie en duurzaamheid. Overbevissing en overindustrialisatie verhinderen sportvisserij.
2. Zo weinig mogelijk wetten en regels

1. Er wordt hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden.
2. Wetten en regels worden altijd beoordeeld op hun noodzakelijkheid en zijn soms nodig voor milieu-, veiligheids- of sociale doelstellingen te verzekeren.

Bijlage 3: Acties tot uitvoeren van het marien ruimtelijk plan

Ingediende opmerkingen handelden allen over "Afdeling 9: Zeewering" en zijn hiernaar verplaatst.
--

Bijlage 4: Kaarten

Op welke afstand ligt de gele opmetingspaal ter hoogte van de A. Brearstraat op de zee in Knokke-Heist.

Deze ligt op ongeveer 1.6 km van het strand.

Strategisch milieueffectenrapport

De opmerkingen over het strategisch milieueffectenrapport worden in een aparte bijlage behandeld.

Andere opmerkingen

1. Verwijzingen toerisme ontbreken.
2. Te lang document. Twijfels of opmerkingen serieus behandeld zullen worden.
3. Er wordt reeds een folder verspreid "waarom voorziet het marien ruimtelijk plan een proefeiland voor onze kust?", wat aversie bij de kustburger veroorzaakt.
4. Impact plan op immobiliënwaarde tussen Oostende en Blankenberge.
5. Dit plan is zonde.
6. Openbaar onderzoek mag niet tijdens juli en augustus. Wordt het onderzoek opnieuw opgestart?
7. De zee kan niet zomaar ruimtelijk gepland worden zoals op land. Enkel de natuur bepaalt wat kan.

1. Niemand ontkent het belang van toerisme voor onze kuststreek. Het werkingsveld van het plan loopt echter van de basislijn tot aan de zeegrenzen met de buurlanden. Toerisme valt hier dus niet onder.

2. De omvang van het ontwerp-marien ruimtelijk plan en de bijhorende strategische milieueffectenbeoordeling valt inderdaad niet te betwisten. De Europese richtlijn die mariene ruimtelijke planning regelt, legt echter bepaalde verplichtingen voor aan de lidstaten welke informatie een marien ruimtelijk plan dient te bevatten. Er wordt ook actief moeite gedaan om de inhoud bevattelijk te maken, zo beschrijft bijlage 2 onder andere de beleidskeuzes in bevattelijke bewoording, om te vermijden dat de burger enkel aangewezen is op het "juridisch jargon" van het ontwerp-koninklijk besluit zelf en worden er ook infomomenten georganiseerd, zoals u zelf aangeeft.

3. De publicatie waarnaar u verwijst, is niet door de dienst marien milieu of een andere federale instantie gepubliceerd noch verspreid.

4. Zoals hierboven gesteld loopt het werkingsveld vanaf de basislijn. Immobiliënwaarde is dus niet onderzocht.

5. Genoteerd.

6. De procedure voor de aanneming van een marien ruimtelijk plan is vastgesteld door "het Koninklijk Besluit van 13 november 2012 betreffende de instelling van een raadgevende commissie en de procedure tot aanneming van een marien ruimtelijk plan in de Belgische zeegebieden." De publieksraadpleging wordt geregeld door artikel 4 van dit KB. Wettelijk duurt een publieksraadpleging zestig dagen en wordt deze opgeschort tussen 15 juli en 15 augustus. De huidige publieksraadpleging liep van 29 juni tot en met 28 september 2018 en hield dus rekening met deze opschorting.

7. Mariene gebieden hebben inderdaad hun eigenheden die op veel vlakken een volledige andere aanpak noodzakelijk maken dan op land. De procedure voor mariene ruimtelijke planning houdt dan ook rekening met deze eigenheid. Het is echter duidelijk dat er steeds meer activiteiten op zee plaatsvinden, waarvan vele mogelijk een impact kunnen hebben op het mariene ecosysteem. Door aan mariene ruimtelijke planning krijgen we vooreerst een overzicht van deze activiteiten en kunnen we zo mede hun invloed op het ecosysteem bekijken, onder meer door de strategische milieueffectenbeoordeling die opgesteld wordt bij het marien ruimtelijk plan.

Opmerkingen via post en e-mail

Hieronder kunt u een overzicht vinden van de schriftelijke bijdrages die ontvangen zijn. Het gaat in totaal om 35.830 schriftelijke bijdrages, waarvan 4622 via de template van de actiegroep “Stop het eiland”, 28.850 via een petitie georganiseerd door Knokke en 1045 via een petitie georganiseerd door de gemeente Koksijde. Per email zijn er ook meer dan 15.000 reacties binnengelopen door de WWF-campagne.

De opmerkingen zullen hieronder per afdeling worden weergegeven. Door de indienwijze is het niet mogelijk om de volledige integrale tekst over te nemen, maar er wordt gepoogd duidelijk de ingediende bezwaren samen te vatten. Een meer uitgebreide weergave van de ingediende bezwaren, kan teruggevonden worden in de bijlage. De tekst in de kaders geeft de mening van de indieners weer en niet deze van de verwerkende overheidsdienst.

Algemene opmerkingen

1. Coördinaten in graden, minuten en decimalen van minuten.
2. Coördinaten grondig controleren en deze in graden, minuten en tienden van minuten aangeven.
3. Overbodige coördinaten vermijden en vereenvoudigen waar mogelijk.
4. Juridisch kader voor inbreuken op maatregelen met ruimtelijke impact herbekijken.
5. Alles van de Noordzee onder één bevoegdheid laten vallen.
6. MRP is belangrijk en gaat om een duurzame ontwikkelingsbenadering.
7. Goed dat het proces geïntegreerd en participatief aangepakt wordt. Land- en zeebeleid moet afgestemd worden. Ook afstemmen met de buurlanden. Goed dat het MRP een adaptatief beleid wordt gevoerd maar neem verduidelijkingen op wat betreft de procedure hiertoe.
8. MRP is noodzakelijk en is tot stand gekomen in een participatief proces. Nieuwe ruimteclaims bedreigen de visserijsector en voor het toekennen van vergunningen dienen er impactanalyses te gebeuren.
9. MRP is belangrijk en moet inzetten op meervoudig ruimtegebruik. Wetenschappelijk onderzoek en innovatie kunnen hand in hand gaan. Milieubescherming is niet incompatibel met economische activiteiten.
10. Participatief proces en positief dat Vlake van de Raan geregulariseerd en uitgebreid is en er bijkomende zones voor hernieuwbare energie zijn. Huidige ontwerp is echter in strijd met de habitat- en vogelrichtlijn.
11. Veel wetten op de zee en overheidsbeslag op de ruimte op zee neemt onrustwekkend toe met als gevolg minder ruimte voor de pleziervaarder.

1. 2 en 3: Alle coördinaten zijn herrekend naar WGS 84, graden, minuten, decimalen van minuten. Er is speciale aandacht besteed aan het vermijden van overbodige coördinaten.
4. Er is een actie toegevoegd aan bijlage 3 om een werkgroep met dit doel op te starten.
5. Hoewel we alle begrip hebben voor deze opmerking, valt dergelijke bevoegdheidsverdeling buiten het werkingsveld van een marien ruimtelijk plan.

- 6 en 7: Onder bijlage 3 is er een actie toegevoegd voor het stimuleren van land-zee interactie. Wat betreft het kader voor nieuwe projecten: dit zal in een afzonderlijk KB worden behandeld. In het MRP worden wel reeds de belangrijkste criteria opgenomen waar rekening mee gehouden zal worden bij het toekennen van de ruimte voor nieuwe projecten.
8. Zie afdeling 7: zeevisserij en aquacultuur.
9. Dit MRP heeft inderdaad als kernprincipe dat het geen of-of verhaal hoeft te zijn. Mits de juiste voorwaarden kan er een plaats zijn voor zowel commercieel of industriële activiteiten en natuurbescherming. Het bepalen en toezien op deze voorwaarden is echter hierbij een belangrijk element.
10. Het MRP legt ruimtelijk gebieden vast, dit verhindert niet dat er bij de concrete invulling van deze gebieden ook een positieve Natura 2000-toelating dient bekomen te worden.
11. Wij begrijpen de bezorgdheid. Het is waar dat er steeds meer actoren actief worden op onze Noordzee. Hoewel het Belgisch deel van de Noordzee slechts een beperkt gebied beslaat, is het toch belangrijk om ook nieuwe spelers toe te laten. Onze Noordzee kan immers een belangrijke rol spelen voor bijvoorbeeld het behalen van onze energiedoelstellingen. Dit verhindert niet dat er steeds ruimte moet blijven voor de reeds bestaande gebruiken, dit is ook de reden waarom er in ons beperkt stukje zee meervoudig ruimtegebruik als kernprincipe gehanteerd wordt.

Afdeling 1: Goede milieutoestand

1. Door de afwijzing van de EU van de visserijmaatregelen zijn we sinds 2014 nog geen stap verder betreffende beperkingen van bodemberoerende visserij.
2. Aanvaarden van Deense seining in de bodemintegriteitszones is een volledige stap achteruit.
3. Behoud de bepalingen van het huidige MRP voor de 4 zones bodemintegriteit.
4. Behoud de huidige bepalingen voor bodemintegriteit en stap af van de uitbreiding 3 naar 4.5 zeemijl.
5. Stap af van uitbreiding 3 naar 4.5 zeemijl.
6. Stap af van uitbreiding 3 naar 4.5 zeemijl.
7. Stap af van uitbreiding 3 naar 4.5 zeemijl.
8. Gebrek aan handhaving voor de verschillende normen die reeds bestaan.
9. Investeer de nodige middelen in een uitgebreid en geïntegreerd monitoringsprogramma om duidelijkheid te verschaffen in hoe we het beste de goede milieutoestand bereiken.
10. Voorzie paaiplaatsen in het MRP, beperkt in de tijd voor alle visserij en verbod voor bodemberoerende technieken of gewoon een beperking in de tijd.
11. Visserij in de zones voor natuurbehoud expliciet toestaan, mits passende beoordeling.
12. Voor natuurbescherming is het nodig: <ul style="list-style-type: none"> - Sterker te investeren in natuurherstel; - Zone exclusief voor het herstel van grindbedden voorzien, die niet overlapt met de windmolenparkenzones; - Proefproject voor herstel van grindbedden in windmolenparkenzones buiten Natura 2000; - Correcte toepassing van passende beoordeling voor windmolenparken in Natura 2000; - Visserijbeperkende maatregelen van alternatief 2 invoeren; - Zand- en grindwinning in Vlaamse Banken afbouwen; - Zones voor commerciële en industriële activiteiten buiten Natura 2000; - Zones land-zee interactie invoeren; - Munitie van militaire oefeningen opruimen;

- Paai- en broedzones afbakenen en rekening hiermee houden bij toelaten plannen en projecten;
- Voldoende ruimte voorzien waar soorten in periodes rust en ruimte kunnen vinden;
- Scheepswrakken erkennen met aanduiding van ruime bufferzones;
- Volledig verbod binnen BNZ van bodemberoerende recreatieve visserij;
- Huidig statuut Baai van Heist behouden.

1-7: Vooreerst zullen we een overzicht geven over wat met de visserijmaatregelen ,vastgesteld in het vorig MRP gebeurd is, sinds de aannname van het MRP in 2014. Visserij is een exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie. Om visserijmaatregelen te nemen, dient dit dan ook volgens de Europees bepaalde regels te gebeuren. Deze procedure is uitgeschreven in artikel 11 (visserijmaatregelen binnen het nationale gebied) en artikel 20 (visserijmaatregelen binnen de eerste 12 nautische mijl) van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (de zogenaamde “common fisheries policy”).

België heeft ervoor gekozen alle vier de zones onder artikel 11 aan te melden, om zo te vermijden dat er twee procedures dienden gevolgd te worden. Hieronder wordt een tabel met de verschillende stappen weergegeven.

Stap 1: een lidstaat ("de initiatiefnemende lidstaat") kan maatregelen voorstellen en stelt hiervoor een dossier samen over de benodigde maatregelen, met inbegrip van de motivering, wetenschappelijke onderbouwing, en nadere gegevens omtrent de praktische uitvoering en handhaving.

Stap 2: deze informatie moet overgemaakt worden aan de Commissie en de lidstaten met een rechtstreeks belang. Hiervoor kan het nuttig zijn om vergaderingen te beleggen met deze lidstaten en de Commissie.

Stap 3: Indien de lidstaten en de Commissie oordelen dat er voldoende informatie beschikbaar is, begint er een termijn van zes maanden te lopen

Stap 4: Binnen deze termijn van zes maanden, dienen de initiatiefnemende lidstaat samen met de betrokken lidstaten tot een gezamenlijke aanbeveling komen ("joint recommendation"). Deze dient unaniem aangenomen te zijn en de procedure voor deze toestemming te geven, verschilt vaak van lidstaat tot lidstaat.

Stap 5: Deze joint recommendation gaat naar de Commissie, die wetenschappelijk advies vraagt aan de STECF (Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries). De Commissie beschikt over drie maanden na ontvangst om een gedelegeerde handeling ("delegated act") op te stellen.

Stap 6: De Commissie legt deze delegated act voor aan het Europees Parlement en aan de Europese Raad voor hun goedkeuring. Deze hebben beide twee maanden, wat eenmalig kan verlengd worden met twee maanden, om zich hierover uit te spreken. Beide instanties hebben een vetorecht.

Stap 7: Bij goedkeuring door het Europees Parlement en de Europese Raad, wordt de delegated act gepubliceerd en treedt ze in werking.

Als we dit stappenplan nu concreet toepassen op de Belgische situatie, komen we tot de volgende situatie.

Stap 1: België heeft hun beoogde visserijmaatregelen opgenomen in het marien ruimtelijk plan van 20 maart 2014. Hiervoor werd er overeenstemming bereikt tussen het federaal niveau (bevoegd voor marien milieu) en het Vlaams niveau (bevoegd voor visserij). Hierna werd de relevante informatie verzameld in een zogenaamd “background document” bestaande uit de benodigde maatregelen, met inbegrip van de motivering, wetenschappelijke onderbouwing, en nadere gegevens omtrent de praktische uitvoering en handhaving.

Stap 2: Reeds in dit stadium werden de betrokken lidstaten gecontacteerd, deze waren het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Frankrijk, Duitsland en Denemarken. De eerste vergadering tussen deze lidstaten en met observators van de Europese Commissie werd gehouden op 29 april 2015. Na deze vergadering werd besloten tot de oprichting van een ad hoc groep op 10 juli 2015. Verdere vergaderingen werden ingelegd op 14 september 2015 en 5 juli 2016. Op deze laatste werd de finale versie van het background document bespreken.

Stap 3: Op 1 september 2016 werd er besloten dat voldoende informatie beschikbaar was en begon de zes maanden termijn te lopen na notificatie aan de Europese Commissie.

Stap 4: Na deze notificatie werden de discussie over de maatregelen zelf gevoerd. Doordat de joint recommendation unaniem dient aangenomen te worden, komt dit er in se op neer dat iedere betrokken lidstaat een vetorecht heeft. Nederland had aangegeven dat ze niet akkoord waren met de uitbreiding van het verbod voor vissersvaartuigen met een bruto tonnenmaat van meer dan 70 van 3 nautische mijl naar 4.5 nautische mijl aangezien zij geen wetenschappelijk causaal verband zagen tussen de tonnage van een schip en de bodemimpact. Denemarken kon geen voorstellen aanvaarden als er geen uitzonderingen werden voorzien voor Deense zegens (een vistetechniek die niet uitgeoefend wordt in de Belgische wateren). Frankrijk tenslotte vond het arbitrair om een overgangperiode te voorzien voor zone 2 en niet voor zone 4.

Na het toegeven op deze punten, dienden de verschillende nationale autoriteiten ook nog formeel hun goedkeuring te geven. De manier waarop dit gebeurt, kan van land tot land verschillen. Zo dient in Denemarken het toestaan van buitenlandse visserijmaatregelen formeel goedgekeurd te worden door het nationale parlement en door de bevoegde minister. In het Verenigd Koninkrijk en Nederland dient dit op ministerieel niveau goedgekeurd te worden. Al deze goedkeuringen werden verkregen op 30 november 2016. Hierna dient dit nog formeel op de *high level group* van de Scheveningen Group bevestigd te worden, hetgeen gebeurd is op 1 februari 2017.

Stap 5: In februari 2017 is dit dan naar de Europese Commissie opgestuurd, waarna deze volgens hun eigen wetgeving 3 maanden hebben om een delegated act op te stellen. Hiervoor dienen ze eerst advies in te winnen bij het STECF, deze hebben zich tussen 27 en 31 maart hierover uitgesproken. Hun voornaamste punten van kritiek waren enerzijds het weglaten van de uitbreiding van 3 naar 4.5 zeemijl en het toelaten van de Deense zegens.

Stap 6: Na verschillende herinneringen aan de Europese Commissie hebben deze uiteindelijk op 2 maart 2018 een delegated act opgesteld voor voorlegging aan de Europese Raad en het Europees Parlement. Hierna had het Europees Parlement en de Europese Raad 2 maanden de tijd om een beslissing te nemen over deze delegated act. Het Europees Parlement heeft op 23 maart 2018 gebruik gemaakt van hun recht om deze periode te verlengen met een periode van 2 maanden. Uiteindelijk heeft het Parlement op 14 juni 2018 besloten deze delegated act niet te aanvaarden, doordat in het achtergronddocument de pulskorvisserij vermeld werd als mogelijke alternatieve bodemberoerende techniek. Het Europees Parlement had in een andere resolutie reeds tegen het gebruik van deze techniek gestemd op 16 januari 2018. Aangezien het achtergronddocument reeds geruime tijd van voor deze datum dateert, kon er toen geen rekening mee gehouden worden. Een schrijven van de Staatssecretaris voor de Noordzee, Philippe De Backer, met de uitdrukkelijke vermelding dat er geen testen van pulskorvistuig zullen toegelaten worden in de twee testzones, heeft geen soelaas gebracht in het vermurwen van het Europees Parlement. Ook verschillende ngo's, waaronder WWF en Natuurpunt, hadden klacht ingediend tegen de aanname door het Europees Parlement van de delegated act, omdat deze hun inziens niet ver genoeg gingen.

Stap 7: Door de verwerping van het Europees Parlement van de delegated act, kan deze niet aangenomen worden aangezien zowel het Parlement als de Raad in deze procedure een vetorecht hebben.

Hierdoor is er besloten om in dit MRP vooreerst de uitbreiding van de 3 naar 4.5 zeemijl voorzien in het vorig MRP niet te weerhouden wegens gebrek aan wetenschappelijke basis. De vier andere bodemintegriteitszones, voorzien in het vorig MRP, worden vervangen door drie zoekzones, die volgens de meest recente wetenschappelijke informatie mogelijks een hoge biologische waarde herbergen. Binnen deze zones zal er verder wetenschappelijk onderzoek gebeuren om de meest waardevolle gebieden verder in kaart te brengen. Deze oefening moet leiden tot de aanduiding van gebieden, die niet groter zijn dan de in het vorig MRP aangeduide oppervlakte voor beschermingszones bodemintegriteit. Er zullen dan, in samenspraak met de nationale stakeholders en bevoegde overheidsdiensten, vervolgens voorgestelde maatregelen worden opgesteld. Na deze nationaal opgesteld te hebben, zullen deze ook met de betrokken lidstaten onderhandeld dienen te worden volgens de hierboven beschreven procedure.

8. Handhaving is een continu proces die op een regelmatige basis geëvalueerd en verder verbeterd kan en moet worden, afhankelijk van de beschikbare middelen.
9. Monitoring en wetenschappelijk onderzoek is inderdaad cruciaal in het beheer van het mariene ecosysteem en dit gebeurt reeds in grote mate. Dit valt echter niet onder de noemer mariene ruimtelijke planning en wordt reeds in de andere instrumenten zoals kaderrichtlijn mariene strategie omvat.
10. en 11. Visserij is toegelaten in natuurbeschermingsgebieden. Zoals hierboven weergegeven zijn er wel drie gebieden aangeduid waar mogelijk beperkingen kunnen worden opgelegd, deze zullen in overleg met wetenschappers, de bevoegde overheden en de stakeholders vastgesteld worden. Er zijn veel elementen die meespelen in het vastleggen van dergelijke maatregelen, waaronder handhaving. Dus hoewel tijdsgebonden maatregelen zeker een optie zijn, kan dit soms tot onnodige verwarring leiden, wat betreft duidelijke communicatie van de beperkingen en handhaafbaarheid.

12. Natuurherstel is inderdaad belangrijk en is door dit MRP overal toegelaten. Het MRP is echter een ruimtelijk plan, concrete voorstellen voor natuurherstel mogen altijd bezorgd worden maar dit zal eerder onder het kader van mariene strategie of Natura 2000 uitgevoerd moeten worden. Het concreet aanduiden van zone voor het herstel van grindbedden lijkt ons geen meerwaarde te bieden aangezien natuurherstel overal is toegelaten. Door het reeds ruimtelijk intekenen van een zone hiervoor, is er het risico dat verder onderzoek uitwijst dat deze zone niet optimaal gesitueerd is. Het proefproject kan overwogen worden. Wat betreft de passende beoordeling voor windmolenparken, lijkt het ons evident dat deze correct moet toegepast worden. Vandaar dat er ook reeds budget vrijgemaakt is voor de kennishiaten om deze correct uit te voeren, weg te werken. Door de afwijzing van de visserijmaatregelen, onder meer door de klacht van de ngo's, zal er opnieuw van een lege pagina moeten begonnen worden bij het uitwerken van visserijmaatregelen. Dit zal ongetwijfeld opnieuw budget en tijd kosten en biedt ook geen garantie op succes waardoor er momenteel nog steeds geen maatregelen gelden binnen het BNZ. Het nieuw referentieniveau dat ontwikkeld wordt, zal zorgen voor minder zandwinning binnen de Vlaamse Banken. Onder bijlage 3 is er een actie om de land-zee interactie te stimuleren. Munitie van militaire oefeningen is geen ruimtelijke maatregel en valt dus niet binnen de scope van het MRP, dit kan wel deel overmaken van het overleg die in bijlage 3 is ingeschreven. Binnen de vergunningsprocedure zal er rekening gehouden worden met paai- en broedzones. Voldoende ruimte voor soorten: dit wordt bekeken binnen de andere beheersinstrumenten. Baai van Heist: zie antwoord geformuleerd onder natuurbeschermingsgebieden.

Afdeling 2: Natuurbeschermingsgebieden

1. Voorzie geen uitzonderingen voor visserij, scheepvaart, recreatie, defensie en baggeren binnen de Natura 2000-gebieden.
2. Voorzie ruimte voor het herstel van oesterbedden en voer dit binnen de drie jaar uit.
3. Baken minstens 3 land-zee reservaten af.
4. Voorzie ook buiten de beschermde gebieden ruimte voor de Noordzeenatuur.
5. Voorzie een duidelijk tijdspad binnen het MRP voor het behalen van de gunstige staat van instandhouding. Dit is nog belangrijker door het uitblijven van een verbod op bodemberoerende visserij in de beschermde gebieden.
6. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met het verslechteringsverbod.
7. De passende beoordeling is onvoldoende precies en nauwkeurig.
8. De downgrading van het marien reservaat Baai van Heist is onwenselijk, zowel op juridisch als maatschappelijk vlak.
9. Opmerking i.v.m. passende beoordeling.
10. Voeg bijkomende maatregelen toe, volg de effectiviteit ervan op en voorzie bijsturing indien nodig voor het voorkomen van beschermde vogelsoorten in en rondom Zeebrugge te garanderen. Neem bijkomende maatregelen in functie van meer duurzame visserij, herstel van zeebodems en vermijden van nieuwe vestiging van niet-inheemse soorten door aquacultuur en scheepvaart.

11. De opgenomen aanduiding en beschrijving van de SBZ's voldoet niet aan de bepalingen van het KB van 27 oktober 2016. De opname van de soorten waarvoor het gebied wordt aangewezen, moet minstens voorzien worden.
12. Positief dat Vlake van de Raan geregulariseerd en uitgebreid wordt. Het verwerpen van de delegated act voor visserijmaatregelen door het Europees Parlement is een sterk signaal dat er strengere maatregelen dienen opgesteld te worden, zeker aangezien bescherming en heraanleg van grindbedden voorzien is binnen deze zones.
13. SBZ 3: de opgenomen aanduiding en omschrijving voldoet niet aan de bepalingen van het KB van 27 oktober 2016.
14. Verbod op helikopters op een hoogte minder dan 500 voet in SBZ 1 en 2 zou niet mogen gelden voor Defensie in het kader van hun search and rescue-verplichtingen.
15. Er worden zones opgenomen die potentieel een significante impact kunnen hebben op het Vlaamse natuurgebied. Vlaanderen zou dus een passende beoordeling moeten kunnen uitvoeren voor activiteiten die een impact kunnen hebben op deze gebieden.
16. In natuurgebieden zou professionele visserij moeten kunnen, maar dan enkel met niet-bodemberoerende technieken. Onderzoek naar bestaande en/of nieuwe vistechnieken die geen schade toebrengen aan de goede milieutoestand moeten ook in deze zones toegelaten worden. Gebruik van duurzaam textiel voor aquacultuur, maar monitoring en opvolging hiervan is nodig.
17. De reservering van een te uitgebreid natuurbeschermingsgebied waar elke economische activiteit zo goed als verboden wordt, zorgt ervoor dat de druk van activiteiten en drukke scheepvaart in het resterende gebied onaanvaardbaar groot is en dit kan leiden tot onveilig scheepvaartverkeer. De impact van natuurbeschermingsgebieden op niet-storende activiteiten zoals zeilen en windsurfen moet tot een minimum beperkt worden.

1. Artikel 8 van de wet marien milieu voorziet inderdaad enkele uitzonderingen. Het MRP wordt bij koninklijk besluit vastgesteld. Aangezien een KB een lagere rechtsnorm is dan een wet, kan deze geen aanpassingen doen aan wettelijk vastgestelde regels.
2. Natuurherstel is overal toegelaten volgens het KB MRP. De meerwaarde van een gebied aanduiden, die dan achteraf misschien niet optimaal blijkt te liggen, is ons dus niet duidelijk.
3. De bevoegdheidsverdeling in België is wat ze is en valt buiten de scope van het MRP. Er is wel een actie onder bijlage 3 dat de land-zee interactie gestimuleerd dient te worden, die wel rekening houdt met deze bevoegdheidsverdeling.
4. Niet helemaal duidelijk wat hier dan concreet voorgesteld wordt, het is duidelijk dat ook buiten de natuurbeschermingsgebieden mariene biotopen voorkomen.
5. Er wordt een tijdspad voorzien binnen de Europese richtlijnen en hoewel het MRP dient bij te dragen tot de gunstige staat van instandhouding kan deze opmerking beter binnen de raadplegingen in verband met Natura 2000 ingediend worden.
6. Het MRP is een ruimtelijk plan, de aanduiding van de verschillende zones hebben geen impact op het verslechteringsverbod.
7. Zie aparte bijlage betreffende de strategische milieueffectenbeoordeling.
8. De wijziging van het statuut van het gericht marien reservaat Baai van Heist heeft als gevolg dat er minder restricties zullen gelden, die specifiek voor dit Reservaat opgesteld werden. Anderzijds

betekent de opname van dit gebied in het Vogelrichtlijngebied SBZ-3 wel een grotere rechtszekerheid voor het gebied (erkenning op Europees niveau onder Natura 2000-regelgeving), dus op die manier is er wel sprake van een hogere beschermingsstatuut. Verder zal de opname van het reservaat binnen SBZ-3 zorgen voor een transparanter beleid aangezien het beheer van alle beschermde gebieden dan gebeurt binnen het Natura 2000-kader. Dit zal mogelijks leiden tot een efficiënter beheer door de optimalisatie van monitoring, wetenschappelijk onderzoek en handhaving.

9. Zie aparte bijlage over de strategische milieueffectenbeoordeling.
10. De SBZ's worden gemonitord en binnen het Natura 2000-beleid worden hiervoor maatregelen genomen. Dit beleid wordt op periodieke basis bijgestuurd op basis van de laatste wetenschappelijke inzichten.
11. Dit is aangepast.
12. Zie afdeling hierboven.
13. Dit is aangepast.
14. Er wordt een uitzondering voorzien voor de helikopters van Defensie.
15. Dit is genoteerd.
16. Professionele visserij is toegelaten binnen de natuurbeschermingsgebieden. Wetenschappelijk onderzoek is overal toegelaten, dus ook binnen de natuurbeschermingsgebieden. Voor projecten van aquacultuur dient een vergunning verleend te worden, waarbij monitoringsverplichtingen zijn opgenomen.
17. Onder Europese en internationale verplichtingen dient er gestreefd te worden dat minstens 30% van de zeegebieden beschermd wordt. België is momenteel één van de weinige landen die voldoet aan deze doelstellingen. Zoals reeds in verschillende andere afdelingen is aangegeven, vinden wij dat natuurbescherming en economische activiteiten elkaar niet moeten uitsluiten, mits het bepalen van de juiste randvoorwaarden. De stelling dat elke economische activiteit zo goed als verboden is binnen de natuurbeschermingsgebieden is pertinent onwaar, zoals ook duidelijk is als de geïntegreerde kaart bekeken wordt. Iedere activiteit kan plaatsvinden, zolang er een Natura 2000-toelating verkregen wordt.

Afdeling 3: Energie, kabels en pijpleidingen

1. Schrap de zone Fairybank door impact op ecologie en belevingswaarde. Verhoog het geïnstalleerd vermogen in de resterende zones.
2. Leg geen kabels in scheepvaartroutes, verkeersstromen of ankergebieden. Indien dit de enige optie is, breng het scheepvaartverkeer niet in gedrang.
3. De zones zoals aangeduid zijn groot genoeg om 4000 MW te produceren.
4. Geef prioriteit aan concessie-aanvragen die het meervoudig ruimtegebruik inbouwen.
5. Duid grotere gebieden (178 km ² extra) aan voor productie van hernieuwbare energie om zo een parkdensiteit van 5 MW/km ² te verzekeren. Windparken zijn verzoenbaar met natuurbescherming, eventueel mits bijdrage tot herstel grindbedden. Er zijn geen zones aangeduid voor transformatie en transmissie voor de nieuwe windmolenparken.

6. Het streven naar de kortste afstand voor kabels staat wel in de bijlages maar niet in het KB. Gelieve dit aan te passen.
7. Trek de westelijke lijn van de zone Fairybank parallel op 500 meter van de Franse grens.
8. Zandbank tussen de aanbevolen zuidwestelijke verkeersstroom en Fairybank en Noordhinder Zuid moet als natuurlijke buffer behouden blijven.
9. Voer een veiligheidsstudie uit betreffende de veiligheid van scheepvaartverkeer en radardekking voor de nieuwe windmolenzones.
10. De nieuwe zones worden aangeduid voor productie en transmissie maar er is geen prioritering opgenomen. Neem op dat transmissie prioritair is binnen deze zones.
11. Voeg een nieuwe kabelcorridor toe voor de nieuwe zones voor hernieuwbare energie.
12. Stemt in met de uitbreiding van de zones voor windmolenparken aangezien 4 GW cruciaal is voor de objectieven van hernieuwbare energie en de klimaatdoelstellingen te halen. Voor de zones binnen natuurgebied, is het goed dat er reeds een werkgroep opgestart is waarin de randvoorwaarden worden bekeken. Voer ook de passende beoordeling hierbij correct uit. Neem op dat de overheid prioriteit geeft aan projecten die meervoudig gebruik implementeren binnen deze zones. Voor de aquacultuur binnen deze zones dienen de criteria ruimer te zijn enkel eutrofiëring verlagen. Voor het toelaten van andere activiteiten binnen deze zones is overleg nodig met de concessiehouders van de windmolenparken maar dient de overheid de uiteindelijke beslissing te nemen.
13. Effect windmolenparken op het Natura 2000-gebied: <ul style="list-style-type: none">- Vismigratie bemoeilijken- Onderwatergeluid en invloed op bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond Kies dus zones buiten Natura 2000-gebied.
14. De nieuwe zones voor hernieuwbare energie zullen de vismigratie bemoeilijken. Schrap dus de Fairybank en een deel van Noordhinder Zuid. De andere zones kunnen dan geüpgraded worden door windmolens met een hogere efficiëntie te plaatsen of door visserij toe te staan tussen de windmolens door kabels in te graven en windmolens verder uit elkaar te plaatsen.
15. Geef bijzondere aandacht aan de impact op scheepvaart door zones voor hernieuwbare energie en de veiligheidszones errond.
16. Haven van Zeebrugge is bereid als aanlandingspunt te blijven fungeren voor de nieuwe zones van hernieuwbare energie. Besteed speciale aandacht bij aanleg van kabels voor de invloed op scheepvaart.
17. Zones voor hernieuwbare energie buiten de 12mijlszone en stimuleer aquacultuur binnen deze zones.
18. Invloed van Fairybankzone op vogels. Fairybank is geen geschikte locatie door de beperkte oppervlakte.
19. Goed dat er voor de nieuwe zones een ruimere veiligheidszone wordt gehanteerd dan de huidige 500 meter.
20. Gebruik een formal safety assessment om de veiligheid van de scheepvaart te garanderen. Maak corridors binnen deze zones voor kleine vaart toe te laten.
21. Voer grondig onderzoek naar het effect op vismigratie van deze zones.
22. Deze zones zorgen voor verlies van visgronden voor vissers, ook onder andere door de bijhorende kabels en de veiligheidszones.

23. Hou de zones zolang mogelijk open voor visserij. Onder voorwaarden zou visserij hier toegelaten worden, maar dit wordt niet verder geconcretiseerd waardoor de kans bestaat dat de voorwaarden zo streng zijn dat het de facto toch niet mogelijk is.
24. Veiligheidszones dienen binnen de afbakening van het MRP te liggen. Impact op visserij is groot. Schrap Fairybank en zuidelijke Noordhinder door effect op vismigratie.
25. Kabelcorridors mogen scheepvaart niet stremmen.
26. Voorzie 75 km ² extra voor hernieuwbare energie zodat er een lagere parkdensiteit is en meer mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik.
27. Er dient zuinig omgegaan te worden met de ruimte op zee: goed dat windmolenzones ook aangeduid zijn voor aquacultuur. Toekomstige uitbreiding van capaciteit voor windmolens moeten geëvalueerd worden a.d.h.v. mogelijkheden tot multifunctioneel gebruik. Impact op vismigratie moet vermeden worden. Er is een groot politiek en maatschappelijk draagvlak om 4 GW windenergie te realiseren. Voeg criteria toe bij de procedure die de Belgische toeleveringsketen bevoordelen.
28. Laat pleziervaart toe binnen de nieuwe zones, zoals in Nederland, onder voorwaarden. Voorzie corridors binnen deze zones waar zonder beperkingen mag doorgevaren worden. Bij eventuele energieatollen: bekijk meervoudig ruimtegebruik voor watersporters.
29. Tegen de oostelijke zone voor hernieuwbare energie wegens impact zeezicht.

1. Het geïnstalleerd vermogen is slechts één deel van de doelstellingen die nagestreefd dient te worden. Indien windmolens te dicht op elkaar staan, kan een hoog geïnstalleerd vermogen gerealiseerd worden maar zullen er wake-effecten optreden die de opbrengst verlagen. Er dient dan ook een moeilijke evenwichtsoefening gemaakt te worden die rekening houden met deze principes maar ook met andere overwegingen zoals zeezicht en milieu-impact. Aangezien de Fairybank in Natura 2000-gebied ligt, zal deze een Natura 2000-toelating dienen te krijgen. Momenteel is reeds een werkgroep opgestart waarbinnen de industrie, de ngo's en de bevoegde overheidsdiensten zetelen die de kennisleemtes oplijsten waarnaar verder onderzoek moet verricht worden om de passende beoordeling, die de Natura 2000-toelating voorafgaat, op een gedegen wijze te kunnen uitvoeren. Er wordt dus reeds rekening gehouden met de ecologie bij de inplanting van de Fairybank. Ook op vlak van belevingswaarde is er rekening gehouden bij de inplanting, zo worden de Belgische windmolenparkzones een stuk verder van de kust ingepland in vergelijking met bijvoorbeeld Frankrijk.
2. Eén van de kernprincipes van dit MRP is meervoudig ruimtegebruik. Kabels en scheepvaartroutes kunnen perfect samengaan en zorgen voor een efficiënter ruimtegebruik. Ook bij het eerste MRP van 2014 was er een overlap tussen de kabelcorridor en scheepvaartroutes en zijn er weinig problemen gebleken in de praktische uitvoering van deze overlap.
3. Zoals hierboven aangegeven zijn er verschillende overwegingen die gemaakt moeten worden bij het inplannen van de windmolenparkzones. Enerzijds beschikt België over een zeer beperkt gebied zee, dus moet hier zuinig mee omgesprongen worden, anderzijds is het ook belangrijk om windmolenparkzones in te plannen rekening houdend met economische criteria, zoals parkdensiteit. Dit helpt om de kosten van hernieuwbare energie zo laag mogelijk te houden voor de burger. Door de afwijzing op Europees niveau van de zones voor bodemintegriteit, was er een mogelijkheid om de

zones Fairybank en Noordhinder Zuid verder te optimaliseren. Hierdoor zal de parkdensiteit lager liggen, waardoor de economische kosten gedrukt worden en er tevens meer mogelijkheden zullen zijn voor meervoudig ruimtegebruik.

4. Er is een actie onder bijlage 3 voor het uitwerken van een procedure voor de toekenning van deze zones. De concrete uitwerking zelf valt echter buiten de scope van het MRP.
5. Zoals hierboven aangegeven is er een optimalisatie gebeurd waardoor er ten opzichte van het ontwerp-MRP een extra 285 km² is aangeduid in dit MRP. Een extra gebied ter grootte van 178 km² aanduiden, is echter volledig buitensporig. Het Belgisch deel van de Noordzee is een stuk kleiner dan deze van de buurlanden, uit een Nederlandse studie is inderdaad gebleken dat de optimale parkdensiteit rond de 5-6 MW/km² ligt, deze optimale parkdensiteit ligt echter een stuk hoger indien er ook een soort grondprijs in acht genomen wordt. Door de schaarste van de ruimte in het BNZ en het hoge percentuele aandeel van hernieuwbare energie op de totale oppervlakte, lijkt het dan ook aangewezen om dit mee te nemen. Betreffende de transmissie, de ruimte aangeduid voor hernieuwbare energie is aangeduid voor zowel de productie, de opslag als de transmissie van elektriciteit. In bijlage 2 staat duidelijk vermeld dat Elia tot op een duidelijk tijdstip prioritair de keuze heeft om de transmissie-installaties te situeren binnen deze zones.
6. Het streven naar de kortste afstand voor kabels is inderdaad een belangrijke overweging. Echter blijkt duidelijk uit de bijlage dat het primaire objectief is om de kabels binnen de aangeduide kabelcorridors te leggen. Ook andere overwegingen kunnen meespelen, zo kunnen kabeltrajecten zo bepaald worden om bv. habitatgebied te vermijden of om scheepswrakken te vermijden, waardoor niet altijd de kortste afstand gehanteerd wordt. Het is dan ook niet aangewezen om de kortste afstand juridisch te verankeren in het KB.
7. Dit is gebeurd.
8. De optimalisatie van de Fairybank is gebeurd in nauwe samenwerking met DG Scheepvaart om de veiligheid te garanderen.
9. Deze actie is toegevoegd aan bijlage 3.
10. In bijlage 2, die bindend is voor de overheid, is deze prioritering bepaald. Deze is beperkt in de tijd om zo de hernieuwbare energiedoelstelling niet te compromitteren.
11. Dit is gebeurd.
12. We zijn verheugd dat ook FRDO de doelstellingen onderschrijft. Wat betreft het meervoudig ruimtegebruik-criterium is dit iets dat bepaald dient te worden in de tenderprocedure die momenteel bepaald worden, niet in het MRP.
13. Er is een werkgroep opgestart om de kennishiaten van de invloed van windmolenparken op natuur te identificeren. Deze zullen verder onderzocht worden en op basis van deze resultaten zal bepaald worden of en onder welke voorwaarden windmolenparken binnen het Natura 2000-gebied kunnen gebouwd worden.
14. Betreffende de vismigratie, zie de aparte bijlage betreffende de strategische milieueffectenbeoordeling. Betreffende de upgrade: economisch gezien worden bijna altijd de windmolens met de hoogst beschikbare capaciteit gekozen. Dit zien we ook duidelijk terug in België, de eerste gebouwde offshore windmolenparken hebben een capaciteit van rond de 3 MW per windmolen, terwijl deze die momenteel worden gebouwd reeds rond de 8-10 MW zitten. Hoe hoger

de capaciteit, hoe hoger de windmolen echter. Dit zorgt dat de optimale densiteit altijd stabiel blijft, om zo wake-effecten te vermijden. Betreffende het medegebruik, loopt er momenteel een studie naar meervoudig ruimtegebruik binnen de windmolenparken. Op basis van deze studie zal bepaald worden welk medegebruik mogelijk is. In bijlage 3 is er dan ook een actie toegevoegd dat de nodige regelgevende initiatieven zullen genomen worden, indien medegebruik mogelijk is binnen de windmolenparken.

15. De intekening van de nieuwe zones voor hernieuwbare energie is in nauwe samenwerking met DG Scheepvaart gebeurd om de scheepvaart niet te hypothekeren.
16. Zie vorig antwoord.
17. De nieuwe zones voor hernieuwbare energie liggen allen buiten de 12mijlszone en zijn ook aangeduid voor het ontwikkelen van aquacultuur.
18. Het effect op vogels is onder meer onderzocht in de strategische milieueffectenbeoordeling.
19. Er is inderdaad een ruimere veiligheidsafstand gehanteerd ten Noorden van de nieuwe windmolenparkzones door de drukke scheepvaartroute die daar ligt.
20. Deze actie is ingeschreven in bijlage 3.
21. Betreffende de vismigratie, zie de aparte bijlage betreffende de strategische milieueffectenbeoordeling.
22. De gevolgen voor visserij worden zoveel mogelijk getemperd, onder andere door de studie naar meervoudig gebruik van windmolenparken. Kabels worden ingegraven waardoor deze geen hinder zijn voor de visserij.
23. Zie de hierboven vermelde studie naar meervoudig ruimtegebruik.
24. Betreffende de vismigratie, zie de aparte bijlage betreffende de strategische milieueffectenbeoordeling. In bijlage 3 is een actie toegevoegd betreffende het evalueren en eventueel bijsturen van de veiligheidsafstanden.
25. Deze effecten worden zoveel mogelijk getemperd. In het vorig MRP waren er ook overlappen tussen de scheepvaartroutes en de kabelcorridors die in de praktijk weinig problemen opleverden.
26. Er is een optimalisatie gebeurd van de Fairybank en Noordhinder Zuid, die voor een extra 285 km² heeft gezorgd.
27. De toekenningsprocedure voor de nieuwe zones voor hernieuwbare energie valt buiten de scope van het MRP. Er wordt zo zuinig mogelijk omgesprongen met de ruimte binnen het Belgisch deel van de Noordzee, onder andere door het zoveel mogelijk streven naar meervoudig ruimtegebruik.
28. Er wordt een studie gevoerd naar het meervoudig ruimtegebruik binnen windmolenparken.
29. De oostelijke zone voor hernieuwbare energie was reeds bij het vorig MRP aangeduid en is reeds in belangrijke mate ontwikkeld. Het bezwaar komt dan ook te laat en zou de rechtszekerheid compromitteren.

Afdeling 4: Scheepvaart

1. Bij de aanmelding bij IMO is de Westpitroute niet volledig meegenomen.
2. Houd de doorgang tussen Noordhinder Noord en Noordhinder Zuid open.

3. Sluit het gebied tussen de zone Fairybank en Noordhinder Zuid en de scheepvaartroute eronder af voor alle scheepvaart.
4. Hou rekening met scheepvaartroutes bij het leggen van pijpleidingen. Bij het verbod op activiteiten die het leggen of exploiteren van pijpleidingen en kabels in gedrang brengen: bevestig dat scheepvaart hier niet onder valt.
5. Er verdwijnt een scheepvaartroute tussen Noordhinder Zuid en Fairybank: deze wordt weinig gebruikt en dit is dus aanvaardbaar.
6. Vlaanderen kan niet akkoord gaan met de bepalingen van ontwerpartikel 10 en vraagt zich tevens af welke de gekende verkeersstromen zijn. Verder is het niet duidelijk op welke manier er rekening werd gehouden met de scheepvaartroute bij de vaststelling van verschillende zones.

1. De Westpitroute is wel volledig opgenomen bij de IMO-aanmelding.
2. Deze doorgang wordt inderdaad opgehouden om de scheepvaart een doorgang te geven uit het BNZ.
3. Op aanraden van DG Scheepvaart is dit gebied mee opgenomen in de optimalisatie van de Fairybank aangezien dit voor een mogelijk onveilige situatie zorgde voor scheepvaart.
4. Reeds in het vorige MRP was er een overlap tussen de corridors voor kabels en pijpleidingen en scheepvaartroute, in de praktijk zorgde dit voor weinig problemen.
5. Genoteerd.
6. Er is nauw samengewerkt met DG Scheepvaart, als bevoegde overheid, bij het bepalen van zones en overal de impact op scheepvaart te beoordelen.

Afdeling 5: Baggerstorten

1. Herlokalisatie baggerstortzone B&W Nieuwpoort uit de Vlaamse Banken.
2. Bij inrichten baggerstortzones mag er geen aantasting van de vaarweg plaatsvinden.
3. Zoekzone ter vervanging van B&W Zeebrugge Oost: impact op strand Zeebrugge, effect op SBZ 3. Voeg in het artikel toe dat dit enkel kan mits minimale impact op strandzone Zeebrugge en SBZ.
4. Vervanging Zeebrugge Oost: niet in broedseizoen. Buiten broedseizoen: geen negatieve impact op opbouw visbestanden d.m.v. permanente opvolging en bijsturing.
5. Overlap tussen kabelcorridors en vervangingszones voor baggerstorten: niet compatibel.
6. Verplaats baggerstortplaats Nieuwpoort buiten de Vlaamse Banken. Ook geen vervangingszone. Zuiver het verontreinigd baggerslib i.p.v. deze in zee te storten.
7. Vervangingszone B&W Zeebrugge Oost: goed dat er niet tijdens paaiperiode zal gestort worden en dat hierover een vergelijk is tussen maritieme toegang en visserijsector.
8. Vervangingszone B&W Zeebrugge Oost: voeg voorwaarde toe ter voorkoming van extra slib in de kustzone.
9. Vervangingszone Nieuwpoort: schrap deze door aanwezigheid habitat- en vogelrichtlijngebied.
10. Verzeker dat baggerstortlocaties geen negatieve impact hebben op scheepvaartroutes en ecologische toestand kust.
11. Impact S1 en vervangingszone S1 op Westpitroute.

12. Schrap de stortzones ten noordwesten van Zeebrugge wegens belang voor garnalvisserij. Bekijk of zones energiewinning als baggerstortlocatie kunnen gebruikt worden.
13. Schrap de vervangingszone voor Zeebrugge Oost want hoewel studie van ILVO zegt dat dit mogelijk is, dient er langetermijnonderzoek te gebeuren.
14. Laat directe lozingen in zee toe vanuit de jachthavens door middel van een buizensysteem.
15. Gebruik consequent dezelfde voorwaarden bij de vervangingszones.

1. Er zijn veel elementen waarmee rekening moet gehouden worden bij het bepalen van baggerstortplaatsen. Eén element is de afstand van de te baggeren plaats. Indien de stortplaats te ver van de te baggeren locatie ligt, zorgt dit voor een hoge economische kost. Bij het vergunnen van baggerstortplaatsen binnen habitat- of vogelrichtlijngebied dient er wel een passende beoordeling te gebeuren.
2. Hier wordt rekening mee gehouden.
3. Door de locatie grotendeels binnen SBZ 3 dient hiervoor een passende beoordeling te gebeuren.
4. Hier zijn er reeds contacten voor geweest tussen de Vlaamse afdeling Maritieme Toegang en de Rederijcentrale en die hebben hier reeds een akkoord over.
5. Een zoekzone voor het vervangen van baggerstortplaatsen wordt bewust groter getekend dan de baggerstortplaats die effectief toegekend kan worden, om zo de meest optimale inplanning te verzekeren, er zal dus rekening gehouden worden met reeds andere gebruiken die overlappen met de zone zoals kabelcorridors.
6. Door een zoekzone voor het vervangen van baggerstortplaats B&W Nieuwpoort te voorzien, worden alle kansen gegeven aan het onderzoek naar nieuwe zones voor bodemintegriteit omdat er dan steeds een uitwijklocatie is voor het geval het onderzoek uitwijst dat de huidige baggerstortplaats een hoge biodiversiteitswaarde heeft.
7. Genoteerd.
8. Alvorens deze zone of de andere vervangingszones voor baggerstorten vastgelegd in dit MRP in gebruik kunnen genomen worden, dient er een milieuvergunning bekomen te worden. Deze procedure biedt reeds voldoende garanties om slibvorming te voorkomen.
9. Zie antwoord onder 6.
10. Dit wordt altijd mee onderzocht.
11. Er zal verder contact zijn tussen de bevoegde overheden en de Nederlandse diensten in verband met dit onderwerp.
12. Er zijn reeds contacten geweest tussen de Vlaamse afdeling Maritieme Toegang en de Rederijcentrale over dit onderwerp. Ook het gebruiken van de zones voor hernieuwbare energie als baggerstortplaats wordt momenteel overwogen door de bevoegde overheden, maar zoals hierboven reeds gesteld, zijn er verschillende elementen die overwogen moeten worden bij het bepalen van deze zones.
13. Er zijn reeds contacten geweest tussen de Vlaamse afdeling Maritieme Toegang en de Rederijcentrale over dit onderwerp.
14. Dit was vroeger toegelaten in het Belgisch deel van de Noordzee, maar zorgde voor overlast voor de kustgemeentes omdat een buizensysteem niet toelaat dat er diep genoeg in de zee kon gestort

worden. Directe lozingen zijn daarom wettelijk verboden onder de Wet Marien Milieu. Het is dus niet aangewezen om terug te gaan naar dit systeem en de bijhorende problemen.

15. De voorwaarden zijn herschreven om deze inderdaad zo consequent mogelijk te verwoorden.

Afdeling 6: Havenontwikkeling

1. Neem op dat kabels toegestaan zijn in de havenuitbreidingszones.
2. Goed dat reservatiezone voor havenontwikkeling behouden is.
3. Activiteiten verzoenbaar met havenontwikkeling: welke activiteiten zijn dit en wie oordeelt want kusthavens zijn een Vlaamse bevoegdheid.
4. Havens zijn belangrijk voor welvaart. Scheepvaartroutes moeten behouden blijven. Er moet ruimte voorzien worden voor havenuitbreiding. Zeebrugge: mogelijkheid voorzien voor een binnenvaartverbinding (eventuele verplaatsing sterneneiland of sanering Paardenmarkt).

1. Zoals uit de ingediende opmerkingen van de haven van Zeebrugge blijkt, willen ze verder hun rol opnemen als aanlandingspunt voor kabels. De aanlanding van kabels blijkt dus niet problematisch te zijn voor de havens, en vallen dus niet onder de verboden binnen de havenuitbreidingszones.
2. Genoteerd.
3. Dit betreft alle activiteiten die toekomstige havenuitbreiding verhinderen. Afhankelijk van de concrete activiteit, beslist de bevoegde minister hierover.
4. Genoteerd. Binnenvaartverbinding en de eventuele verplaatsing sterneneiland of sanering Paardenmarkt is momenteel niet aan de orde.

Afdeling 7: Zeevisserij en aquacultuur

1. Duid consequent aan of er met concessies zal gewerkt worden voor aquacultuur en hoe dit kan worden aangevraagd.
2. Pas in bijlage 2 aan dat in de zones voor commerciële en industriële activiteiten ook visgronden kunnen verdwijnen.
3. Vul in bijlage 2 aan bij visserij en aquacultuur dat aquacultuur ook in de zones voor commerciële en industriële activiteiten kan plaatsvinden.
4. Verbied pulsvisserij (behalve wetenschappelijk onderzoek naar de garnalpuls).
5. Schrap het uitdoofbeleid voor professionele en recreatieve visserij binnen Natura 2000-gebieden en voeg een vervangingsbeleid toe. Maak een visserijeffectenrapport voor nieuwe activiteiten. Geen vaste constructies binnen de zes zeemijl.
6. 12 zeemijlzone maximaal vrijhouden. Bescherm open zeezicht aangezien dit cultureel erfgoed is. Socio-economische impact van andere activiteiten op visserij en toerisme bestuderen.
7. Pas een visserijeffectenrapport toe.
8. Hou zesmijlszone voorbehouden voor beroepsvisserij.
9. Betrek visserijsector bij nieuwe activiteiten.
10. Onderzoek of zeevisserij kan in de nieuwe windmolenparken.

11. Gebruik de kennis van vissers.
12. Pas een visserijeffectenrapport toe.
13. Te negatieve beschrijving van de impact van visserij op natuur. Aquacultuur complementair voor zeevisserij?
14. Ruimte voor zeevisserij wordt verder beperkt. Geen exclusieve rechten voor zeevisserij. Toets de impact van nieuwe activiteiten op de zeevisserij. Aquacultuur en passieve visserij dienen toegelaten te worden binnen exclusieve gebieden.
15. Passieve visserij en aquacultuur in windmolenparken: hiervoor moet het KB Veiligheidsafstanden aangepast te worden. Beroepsvisserij is niet onderworpen aan Natura 2000-vergunningen en Vlaanderen is exclusief bevoegd voor vergunningen voor visserij.
16. Ruimte voor visserij wordt verder beperkt: steun vanuit de overheid de visserijsector. Duid binnen de zones voor windmolenparken gebieden aan voor aquacultuur.
17. Leg binnen de zesmijlszone geen beperkingen op voor de Vlaamse kustvissers, maar stimulerende maatregelen.

1. Dit zal verder besproken worden of dit mee in de nieuwe procedure voor hernieuwbare energie wordt opgenomen of dit in een aparte procedure zal bepaald worden.
2. Dit is verduidelijkt, wel willen we benadrukken dat in het kader van meervoudig ruimtegebruik ook gekeken moet worden naar meervoudig ruimtegebruik met visserij.
3. Dit zou voor onnodige herhaling zorgen, aangezien deze activiteiten al reeds duidelijk vermeld staan onder het hoofdstuk van commerciële en industriële activiteiten.
4. Dit valt binnen de Vlaamse en Europese bevoegdheden.
5. Wij zien niet waar er een uitdoofbeleid is ingeschreven in het Natura 2000-gebied, ook bij de vorige in het MRP opgenomen maatregelen betreffende bodemintegriteit was er geen uitdoofbeleid aangezien niet-bodemberoerende visserij onbeperkt was toegelaten. Het effect op visbestanden wordt nu reeds onderzocht in de milieuvergunningprocedure. In samenspraak met BMM is er een actie toegevoegd aan bijlage 3 dat de impact op visserij van vergunningsplichtige activiteiten onder de wet marien milieu bijzondere aandacht dient te krijgen binnen deze milieuvergunningprocedure. In deze actie staat er ook welke informatie minimaal onderzocht dient te worden.
6. Het streven naar een open horizon is duidelijk aanwezig als één van de doelstellingen van het MRP. Dit is onder andere de reden waarom de windmolenparken in België zover van de kust worden ingepland, als we dit bijvoorbeeld vergelijken met de Franse plannen. Cultureel erfgoed is een verzamelaam voor alles wat door vorige generaties is gemaakt en wat nu nog bestaat en een grote waarde heeft voor de gemeenschap. Technisch gezien is een open horizon dus niet cultureel erfgoed aangezien dit niet door de mens gemaakt is, maar eerder natuurlijk erfgoed.
7. Zie antwoord onder punt 5.
8. Wij achten het niet opportuun om de eerste zes mijl exclusief te maken voor de beroepsvisserij, recreatieve visserij dient hier ook mogelijk te blijven.
9. Er zijn hiertoe verduidelijkingen opgenomen in bijlage 3.
10. Er loopt momenteel een studie naar meervoudig ruimtegebruik binnen windmolenparken.
11. In bijlage 2 zijn bepalingen rond het gebruik van lokale kennis, waaronder die van vissers, toegevoegd.

12. Zie antwoord onder punt 5.
13. Zie antwoord in de aparte bijlage rond de opmerkingen over de strategische milieueffectenbeoordeling.
14. Dergelijke toetsing wordt toegevoegd aan de milieuvergunningsprocedure (zie punt 5).
15. Aanpassingen van het KB inzake veiligheidszone zijn voorzien en dit zal gebeurd zijn voor de inwerkingtreding van het nieuw MRP. Wat betreft de Natura 2000-toelating zijn wij inderdaad op de hoogte van onze wetgeving.
16. Dergelijke zones binnen de windmolenparken zijn voorzien. Er loopt ook een studie naar meervoudig ruimtegebruik binnen de windmolenparken en er zijn ook reeds heel wat initiatieven om de sector te ondersteunen zoals het Europees fonds voor maritieme zaken en visserij, en OVIS.
17. Er zijn momenteel geen verbodsbepalingen opgelegd binnen de eerste zes mijl.

Afdeling 8: Zand- en grindontginning

1. De vraag naar zand zal blijven stijgen. Geen afdoende juridische garanties om de beschikbaarheid op lange termijn te garanderen. Zone 4A wordt aangepast door nieuwe zones hernieuwbare energie. Voldoende garanties inbouwen in de vorm van een zone die wordt gevrijwaard en die het verlies van zand qua volume en kwaliteit kan compenseren. Kabels dienen niet “waar mogelijk” buiten de zandwinningszones liggen, maar altijd erbuiten blijven. Zone 4a dient beschikbaar te blijven zolang geen fysieke handelingen betreffende de opstelling van windmolens worden gesteld.
2. 50% van de zandextractie gebeurt voor strandsuppletie, dit gebeurt niet op optimale manier. Aanpassen referentieniveau: hoe? Zandwinning zoals het gedaan wordt, is op middellange termijn niet houdbaar.
3. Het maximaal ontginbaar volume binnen Vlaamse Banken werd in het huidige MRP jaarlijks afgebouwd, dit is nu een vast volume. Bouw dit ook af in dit MRP.
4. Nieuwe zoekzone zandontginning: voeg toe dat dit enkel kan mits verenigbaar met veilig en vlot scheepvaartverkeer.
5. Herstel zand- en grindwinningsgebieden maximaal, rekening houdend met KRMS.
6. Het op termijn schrappen van zone 4a interfereert met de winlocatie voor suppletiewerken. Het is niet duidelijk dat zone 5 dit kan compenseren. Nieuwe zoekzone staat niet op geïntegreerde kaart. Zone 3a/3b dient aangepast te worden om baggerstortzone S1 volledig te omvatten.
7. Erop toezien dat zone 4a slechts tijdelijk onbeschikbaar is en er dient een zoekzone in het meest Noordelijke gebied van het BNZ voorzien worden.

1. Er is een evenwichtsoefening gemaakt tussen de nood aan zandwinning en de andere gebruiken binnen het Belgisch deel van de Noordzee. Zo is er een zone 5 toegevoegd en een zoekzone in het noordelijk deel van het BNZ. Enkele bewoordingen zijn aangepast om duidelijk te maken dat de zone 4a opnieuw beschikbaar zal worden na maximaal dertig jaar, maar het principe dat zandwinning in deze zone zal verboden worden vanaf het bodemonderzoek blijft behouden. Doordat het MRP ook gepubliceerd wordt een jaar voor de inwerkingtreding, kan de sector zich ook voorbereiden op deze nieuwe situatie.
2. Strandsuppletie is een Vlaamse bevoegdheid en kunnen wij ons als federale overheid niet over uitspreken.

3. Dit is correct, maar de dienst continentaal plat is nu reeds ruime tijd bezig met het bepalen van een nieuw referentieniveau dat op duidelijke wetenschappelijke informatie gebaseerd is. Dit nieuw referentieniveau zal zorgen dat het maximaal ontginbaar volume lager zal zijn in de zones binnen de Vlaamse Banken. Dit is ook de reden dat de afbouw niet heropgenomen is in dit MRP.
4. Dit is een zoekzone, dus momenteel zal er enkel voorbereidend onderzoek kunnen gebeuren dat niet storend zal zijn voor de scheepvaart.
5. Genoteerd.
6. Zone 3a/3b is aangepast op de gevraagde wijze. De nieuwe zoekzone staat wel op de geïntegreerde kaart, hoewel dit inderdaad niet heel goed zichtbaar is door de overlap met de scheepvaartroute.
7. Dit is inderdaad zo opgenomen.

Afdeling 9: Zeewering

1. Zone voor de bouw van een testeiland voor zeewering:

Over dit punt zijn er een groot aantal schriftelijke reacties binnengekomen. Deze zullen hieronder verkort weergegeven worden en onder bepaalde noemers worden weergegeven.

- **Gebrek aan kennis gevolgen van de bouw van een eiland:** uit de strategische milieueffectenbeoordeling van het ontwerp marien ruimtelijk plan blijkt dat de kennis van de mogelijke impact die zo een eiland zou hebben zeer beperkt is. Op verschillende plaatsen wordt er op de leemtes in de kennis gewezen, onder andere wat betreft de uitvoeringswijze, impact op short sea shipping, impact op het zeezicht.
- **Verstoring van het ecosysteem:** er zal bijkomende verstoring van de zeebodem zijn en mogelijke effecten op het kustecosysteem. De strategische milieu-effectenbeoordeling neemt onvoldoende de ecologische gevolgen, waaronder waterkwaliteit en de CO₂-uitstoot die gepaard zouden gaan met dergelijke bouwwerken, in beschouwing.
- **Negatieve impact op recreatieve activiteiten:** de hydrodynamiek voor de kust van Knokke-Heist is van uiterst belang voor het zeilen. Het aanleggen van een testeiland zal hiervoor negatieve gevolgen hebben. Ook voor zwemmers, surfers, wakeboarders en andere gebruikers wordt er een negatieve impact gevreesd. Zo wordt er gewezen op een verhoogde stroomsnelheid tussen het test-eiland en de kust van Knokke die de veiligheid van zwemmers in gevaar brengt. Deze impact zal zeker gevoeld worden door de vijf watersportsclubs in Knokke-Heist die zorgen dat Knokke-Heist de drukste brandingsportzone aan de Noordzee is.
- **Negatieve impact op golven met gevolgen voor toerisme en waterrecreatie:** doordat het eiland als golfbreker zal optreden, zal er een negatieve impact zijn op de golven. Dit zorgt voor problemen voor surfers en zeilers, die hierdoor naar andere badsteden zullen uitwijken. Hierdoor is er ook een negatief gevolg voor het toerisme van Knokke-Heist.
- **Negatieve cumulatieve effecten:** door de combinatie van het testeiland met de uitbreiding van de haven van Zeebrugge zal er een kleinere oppervlakte van de zee gedeeld moeten worden tussen recreanten en schepen. Dit leidt tot een gevaarlijke situatie waarbij het risico op ongevallen groter wordt.
- **Verhindering directe uitvaart naar zee:** een testeiland zou de directe uitvaart naar zee verhinderen voor, onder meer, zeilers. Dit zou hen dwingen uit te wijken richting Zeebrugge, door de combinatie met de commerciële scheepvaart zorgt dit ook weer veiligheidsrisico's.

- **Negatieve effecten op zeezicht, wijziging natuurlijk karakter van de kust en “het strandmeer”-effect:** de impact op het zeezicht van een eiland voor de bewoners van Knokke-Heist valt niet te onderschatten. Men zal het gevoel hebben dat Knokke-Heist niet aan zee maar aan een meer ligt.
- **Onvoldoende onderzoek naar alternatieven:** in de strategische milieu-effectenbeoordeling wordt er gesproken over de mogelijkheid om een zandmotor te gebruiken, deze mogelijkheid wordt onvoldoende onderzocht en besproken in de strategische milieu-effectenbeoordeling. Doordat de strategische milieu-effectenbeoordeling ook geen enkel alternatief onderzoekt, is dit een schending van de plan-MERverplichting. Ook kan het onderzoek naar een testeiland op theoretisch niveau bestudeerd worden, i.p.v. proefondervindelijk. Anderen achten ook een zandmotor onwenselijk en verwijzen naar duinvorming, strandsuppleties als alternatieven.
- **Schending voorzorgsbeginsel:** het voorzorgsbeginsel stelt dat als een ingreep of een beleidsmaatregel ernstige of onomkeerbare schade kan veroorzaken aan de samenleving of het milieu, de bewijslast ligt bij de voorstanders van de ingreep of de maatregel. Men stelt dat er hier duidelijk een schending van het voorzorgsbeginsel wordt gepleegd door de grote onzekerheid die gepaard gaat met het eiland, zowel op vlak van uitvoering als van gevolgen.
- **Verzanding, onder meer voor het Zwin:** De aanleg van een test-eiland kan een negatieve impact hebben op het Zwin en deze verder verzanden.
- **Estuaire vaart zal voor vervuiling zorgen en wordt niet als doelstelling vermeld:** Nergens wordt vermeld dat de aanleg van een test-eiland ook beoogd om estuaire vaart tussen Zeebrugge en Antwerpen mogelijk te maken. Niet alleen zal dit voor extra vervuiling zorgen, ook het zeezicht zal verhinderd worden door de continue passage van binnenvaartschepen. Het economisch belang van Zeebrugge wordt bevoordeeld ten opzichte van de belangen van Knokke en de belangen van de haven van Antwerpen. Andere partijen merken dan op dat de aanleg van het test-eiland, de estuaire vaart niet mag verhinderen (onder meer door de veiligheidsafstand rond een eiland).
- **Waardeverlies immobiëlen:** Een negatieve impact op de waarde van vele appartementen, in het bijzonder deze met zeezicht, wordt gevreesd indien er een test-eiland voor de kust van Knokke wordt geplaatst.
- **Risico olie-verontreiniging:** Elk aanleg van een eiland verhoogt de kans op aanvaring van schepen met dit eiland, alsook het risico van schip-op-schip-aanvaringen verhogen en brengt dus een hoger risico met zich mee op olie-verontreiniging.
- **Afbraak eiland is niet realistisch/definitief karakter en brengt onduidelijkheid:** De afbraak van het eiland indien de negatieve impact te groot is, is op zijn minst utopisch. Vooreerst is onduidelijkheid wie dit beslist en wat de indicatoren zijn die een te grote impact bepalen. Verder wordt er ook gewezen op de mogelijkheid dat nieuwe biotopen ontwikkelen op het eiland die de afbraak zouden bemoeilijken. Enkele partijen stellen ook dat het hier om een post-milieuvergunning gaat (dus dat het eiland eerst gebouwd wordt en er dan pas naar de milieu-effecten wordt gekeken).
- **Negatieve impact toerisme en economie:** Knokke, zoals andere kuststeden, heeft een belangrijke toeristische sector die een grote toegevoegde waarde met zich. Deze sector zorgt ook voor een grote tewerkstelling, waarvoor de bouw van een testeiland negatieve gevolgen zal meebrengen. Ook de jachthaven en de watersportclubs zullen hierdoor negatieve economische impact ondervinden.

- **Problemen andere eilanden (algengroei, muggenplaag):** Er wordt verwezen naar de problemen met artificiële eilanden voornamelijk in Dubai (Jumeirah Islands) waar bewoners negatieve hinder ondervinden door een muggenplaag en algengroei.
- **Locatiekeuze in strijd met motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel:** Nergens in het MRP wordt er geduïd vanwaar de keuze voor Knokke-Heist als locatie voor dit testeiland komt. Hoewel het MRP niet onder de Formele Motiveringswet valt, blijven het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel, algemene beginselen van behoorlijk bestuur.
- **Problemen met de representativiteit van Knokke voor de rest van de Belgische kust:** Er wordt onvoldoende bewezen dat Knokke representatief is voor de rest van de Belgische kust, dus dat een testeiland voor Knokke sluitende resultaten voor een eilandengordel voor de rest van de Belgische kust met zich meebrengt. Zeker aangezien uit onder andere het Masterplan Kustveiligheid blijkt dat Knokke niet de gevoeligste kuststad of -gemeente is voor overstromingen.
- **Publieke consultatie en SEA-plicht is niet correct uitgevoerd door het gebrek aan informatie:** Leemtes in de kennis zullen altijd bestaan en de opsplitsing tussen het plan- en projectniveau is logisch. Dit pleit de overheid echter niet vrij van minstens de locatiegebonden milieu-effecten te onderzoeken van het plan. Als men nog geen milieu-effecten kan inschatten door de onzekerheid van de uitvoering van een project, dient men nog geen locatie in te schrijven voor dit project. Ook mag verwacht worden van de overheid dat voor dergelijke ingrijpende projecten, op een duidelijke, eenvoudige, correcte en tijdige wijze gecommuniceerd wordt wat zij van plan is, waarom een dergelijk project wordt beoogd, wat de kostprijs is en wat de voor- en nadelen zijn.
- **Schending rechtszekerheidsbeginsel:** Artikel 16 van het ontwerp-KB is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel, hetwelk gebiedt dat ook reglementaire voorschriften afdoende duidelijk zijn en een afdoende rechtszeker kader scheppen. De risico-analyse en de afbraak bij te hoge milieu-impacten voldoen niet aan deze verplichting.
- **De bouw van een eiland is een achterhaalde vorm van zeekering:** partijen verwijzen naar Nederlands onderzoek dat aantoonde dat de aanleg van een eiland een achterhaalde vorm van zeekering is.
- **Kwaliteit strand:** Er bestaat een bezorgdheid dat de kwaliteit van het strand zal aangetast worden doordat er meer slib op het strand zal belanden. Doordat het eiland leidt tot een golfzuwe zone, kan dit leiden tot een grotere slibafzetting op het strand. Dit slib kan mechanisch verwijderd worden, dit leidt echter tot verstoring en extra kosten. Ook duinvorming zal verstoord worden door deze mechanische verwijdering.
- **Impact op Paardenmarkt:** Door de nabijheid van de munitiestortplaats de Paardenmarkt zijn er ook vragen wat de impact hiervan is en de mogelijke impact op waterkwaliteit. Ook of het risico dat er bijkomende effecten zijn (op het reeds bestaande risico) op het vrijkomen van chemicaliën in het mariene milieu.
- **Impact op marien afval:** Door het beperken van de golfslag en het veranderen van stromingspatronen zijn er die vrezen dat de problematiek van marien afval zal toenemen op de kust ter hoogte van het test-eiland.
- **Verspilling belastinggeld:** De bouw van een eiland zal ongelooflijk veel (belasting)geld kosten. Na de bouw komen daar nog eens onderhoudskosten bij.

- **Invloed op gezondheid:** Door de mogelijkheid van estuaire vaart zal de gezondheid in het algemeen en de luchtkwaliteit in het bijzonder achteruit gaan.
- **Schending van de bevoegdheidsverdeling:** Men stelt dat de federale overheid aan bevoegdheidsoverschrijding doet doordat zeewering een Vlaamse bevoegdheid betreft en het dus niet aan de federale overheid toekomt om de locatiekeuze hiervan te doen en de beslissingsbevoegdheid van het Vlaams Gewest op dit punt te beperken. Terwijl anderen stellen dat de overheid die het plan heeft opgesteld, niet voldoet aan zijn bevoegdheid als planopsteller door geen locatie-gebonden alternatieven te voorzien voor het beoogde testeiland, ook al is het creëren van een test-eiland een Vlaamse bevoegdheid.
- **Negatieve impact zeewering:** de grotere stroomsnelheden tussen het eiland en de kust zal leiden tot een hogere erosie. Dit zou leiden dat meer kustonderhoud nodig is. Ook zal door de toegenomen erosie en de sedimentatie het herstel van het bodemleven bemoeilijkt worden aangezien de herkolonisatie van de bodem trager zal gaan.
- **Voorbehoud betreffende de afwezigheid van elk belang in hoofde van de externe rechtspersoon bij het opstellen van het MER:** Men stelt dat de opsteller van het plan er zich van moet vergewissen dat de externe rechtspersoon die hen bijstaat geen enkel belang heeft bij het desbetreffende plan en dat dit onderzoek niet aanwezig is bij de stukken van de openbare raadpleging.

2. Zone voor het testen van nieuwe methodes van zeewering

- Probleem met het gebruik van plastieken matten voor kunstmatige riffen van schelpkokerwormen;
- Deze zone moet geconcretiseerd worden.

1. Er zijn heel wat vragen en opmerkingen binnengekomen over de zone voor de bouw van een testeiland voor zeewering.

Een deel van deze opmerkingen was juridisch van aard. Het betrof o.a. de bevoegdheidsverdeling tussen de federale en de Vlaamse overheid. Ook de correcte toepassing van de verschillende federale en Vlaamse procedures kwam vaak terug, met in het bijzonder de vraag of de alternatievenstudie voldoende grondig gevoerd is.

Het respecteren van de bevoegdheidsverdeling is vaak een delicaat evenwicht tussen het respecteren van de volheid van de bevoegdheid van de verschillende overheden op zee en het coördineren van de ruimtelijke aspecten van deze bevoegdheid binnen een nationaal marien ruimtelijk plan.

De alternatievenstudie vormt een belangrijk onderdeel van de correcte toepassing van de federale en Vlaamse procedures in de aanloop naar de effectieve bouw van een testeiland voor zeewering. Er is op dit moment onvoldoende informatie om, in de uitoefening van de federale coördinerende rol, de opgelegde

alternatievenstudie voor het opstellen van het strategisch milieueffectenrapport op het ontwerp van marien ruimtelijk plan waar te maken. Deze informatie wordt nog gegenereerd en verzameld binnen het Vlaams 'Complex Project Kustvisie'. In afwachting daarvan is besloten om de zone voor een dergelijk testeland voor zeekering uit het koninklijk besluit te halen. In bijlage 3 worden de voorwaarden opgenomen waaronder de minister voor Noordzee zich engageert om een wijzigingsprocedure op te starten om alsnog een zone aan te duiden binnen het (dispositief van het) koninklijk besluit (en op de kaart).

Over vragen en opmerkingen betreffende de financiële en technische haalbaarheid en betreffende de effectiviteit van een testeland 'zeekering' spreken we ons niet uit, aangezien dit behoort tot de bevoegdheid van het Vlaams Gewest.

2. De ontvangen opmerkingen over de zone voor het testen van nieuwe methodes van zeekering hebben betrekking op aspecten vallend onder de 'zeekering', een bevoegdheid van het Vlaams Gewest. Wel willen we meegeven dat de matten die gebruikt worden, enkel uit biologisch afbreekbaar materiaal bestaat.

Afdeling 10: Militair gebruik

1. De ruime aanduiding voor militaire activiteiten is opmerkelijk. Dit dreigt de ontwikkeling van blauwe groei te remmen.
2. Meervoudig gebruik van militaire zones stimuleren: maak hier publiek verslag over en implementeer de concrete voorstellen in het volgend MRP.
3. Geen bezwaren tegen de hertekening van de militaire zones.
4. Het gebruik van schietzone Lombardsijde: impact op natuur en scheepvaart. Eén van de militaire gebieden overlapt met het verkeersscheidingsstelsel. Andere zone overlapt met de trafiek naar de zones voor hernieuwbare energie. Deze dienen aangepast te worden.
5. Doordat sommige militaire zones slechts enkele keren per jaar gebruikt worden, is de voorziene ruimte niet in verhouding hiermee. Verklein de zones voor militair gebruik en ken deze toe aan andere activiteiten.

1. De afbakening van de militaire zones is niet opmerkelijk groter dan deze voorzien in het vorig MRP. Enkele zones zijn hertekend om rekening te houden met nieuwe zones en één zone (shallow water) is toegevoegd. Aangezien deze activiteiten ook niet dagelijks gebeuren, hebben militaire activiteiten ook een grote mate van meervoudig ruimtegebruik.
2. Dit zal overwogen worden.
3. Genoteerd.

4. Zoals hierboven aangegeven, zijn militaire zones compatibel met verschillende andere functies. We hebben garanties gekregen van defensie dat de overlap tussen scheepvaartroutes en militaire gebieden niet voor hinder zal zorgen voor de scheepvaarttrafiek.
5. Het is noodzakelijk zones van een zekere grootte aan te duiden voor defensie, afhankelijk van de beoogde oefening. Zoals zelf aangegeven in de reactie worden deze zeker niet het hele jaar door gebruikt, zo wordt er onder andere rekening gehouden met de schoolvakantieperiodes voor de schietoefeningen. Voor veel van de militaire zones is er ook meervoudig ruimtegebruik met scheepvaart en visserij. De zones worden dus niet aangepast ten opzichte van het ontwerp-MRP.

Afdeling 11: Munitiestortplaats

1. Aangezien er uitzonderingen zijn voorzien voor de paardenmarkt, zijn er hier mogelijk wel vragen naar. Dit dient verduidelijkt te worden.
2. Goed dat er uitzonderingen zijn voorzien, uiteraard onder strikte voorwaarden.
3. Vorm en inhoud van risicoanalyse is niet gekend.

1. En 2. Momenteel zijn er geen aanvragen lopende hiervoor. Defensie, DG Leefmilieu en BMM monitoren de situatie van de Paardenmarkt en momenteel is er geen acuut gevaar. Het is echter nodig om rekening te houden met alle mogelijke situaties, daarom zijn deze uitzonderingen voorzien.
3. Er is een actie toegevoegd in bijlage 3 met enkele verduidelijkingen. Deze risicoanalyse dient de zekerheid te bieden dat er niet onvoorzichtig tewerk gegaan wordt op de Paardenmarkt om zo ongewenste gevolgen te vermijden.

Afdeling 12: Wetenschappelijk onderzoek

1. Akkoord met zone voor testprojecten en zone voor kalibratie.
2. Referentiegebied zandwinning en windmolenparken: ook impact op visbestanden onderzoeken.
3. Verduidelijken dat onderzoeks- en innovatieprojecten prioriteit hebben in de zone voor testprojecten.

1. En 4. Genoteerd.
2. Dit wordt reeds gemonitord door het ILVO binnen deze zone.
3. Deze verduidelijking werd toegevoegd aan het KB.

Afdeling 13: Recreatieve activiteiten

1. Mogelijke hinder voor pleziervaarder door nieuwe zones hernieuwbare energie.

1. Er loopt momenteel een studie naar mogelijk meervoudig ruimtegebruik in windmolenparken. Afhankelijk van de resultaten van deze studie, kunnen er mogelijks aanpassingen gebeuren voor watersportrecreatie/pleziervaart.

Afdeling 14: Meetpalen, radars en masten

Geen opmerkingen ontvangen op deze afdeling.
--

Afdeling 15: Cultureel erfgoed

1. Alle scheepswrakken beschermen met voldoende bufferzones.
2. Schrijffouten in wrakken.
3. SeArch-project en de aanbevelingen hiervan volledig doorvoeren in het MRP.

1. Akkoord.
2. De nodige aanpassingen zijn gedaan.
3. Er werd een nieuwe wet voor onderwater cultureel erfgoed opgesteld en deze werd goedgekeurd op de ministerraad van 21 september 2018. Alle nuttige aanbevelingen van het SeArch-project werden geïntegreerd in deze wet. Deze wet wordt spoedig ook voorgelegd aan het parlement.

Afdeling 16: Commerciële en industriële activiteiten

1. Zone A en B: waardevolle grindbedden. Zone C : nabijheid kust, waardevolle habitat, binnen Vlaamse Banken en SBZ 1. De passende beoordeling besluit dat de gevolgen voor ecosysteem groot kunnen zijn. Schrap zone A,B en in het bijzonder C.
2. Alternatief 2 voor zone D is onwenselijk door nabijheid stadskernen.
3. Voorwaarden voor ingebruikname zijn te beperkend. Afwegingskader ten opzichte van andere activiteiten is uitgesteld. Procedure moet nog ontwikkeld worden. Teveel nadruk op vermijden impact op visserij. Geen ecosysteembenadering.
4. Integreer de mogelijkheden voor zeevering in deze zones.
5. Neem de mogelijkheden binnen deze zones in alle hoofdstukken mee.
6. Wensen een duidelijke beleidskeuze voor de ingebruikname van deze zone.
7. Voorrang voor commerciële en industriële activiteiten binnen deze zones.
8. Duidelijk juridisch statuut, bv. concessie.
9. Zoek financiële baten voor Zeebrugge hierbij.
10. Maak een duidelijk afwegingskader.
11. Zone D overlapt met de kabelcorridor.
12. Deze zones niet in de Natura 2000 en onduidelijkheid welke activiteiten.
13. Geen negatieve milieueffecten, neem ook socio-economische effecten in beschouwing en nood aan passende beoordeling.
14. Schrap zone D wegens impact op De Haan. Voorwaarden zijn niet duidelijk juridisch verankerd.

15. Geen alternatief 2 voor zone D.
16. Extra voorwaarden voor zone D (kustwering, verbod vaste constructie, MER-plicht, veiligheidszone binnen de aangeduide zone, geen financiële steun van de overheid, geen compenserende maatregelen).
17. Stel MRP uit tot procedure gekend is. Bijlage 2 somt reeds goed onze bezwaren op qua voorwaarden.
18. Onduidelijkheid welke activiteiten. Belang open zeezicht. Obstakel voor watersport/recreatie/pleziervaart. Schrap deze zones.
19. Zone D: impact op zeevering, visserij, toerisme. Geen alternatief 2 voor zone D. Eiland dat slechts voor 50% mag gebruikt worden? Opletten sluipe besluitvorming.
20. Geen alternatief 2 voor zone D.
21. Geen definitie van commerciële en industriële activiteiten.
22. Geen definitie, onduidelijkheid aard projecten en belang handhaving.
23. Zone C tegenstrijdig met habitatrictlijn.
24. Noordzee mag niet de vuilbak worden voor wat men niet aan land wil.
25. In zone D ligt een al vergunde baggerstortzone. Afstemming tussen alle zones en andere toegestane activiteiten.
26. Verwelkomt deze zones.
27. Geen definitie. Valt visserij hieronder? Afwegingskader?
28. Aandacht voor pleziervaart. Bij verdere uitwerking, passende beoordeling en impactsbeoordeling.

1. We verstaan de gevoeligheid van deze zones. We vinden echter dat economische en ecologische welvaart elkaar niet hoeven uit te sluiten. Er kunnen commerciële en industriële activiteiten bestaan die geen schade aan ecosystemen doen. Door de gevoeligheid van zone C zijn er, ten opzichte van het ontwerp-MRP, extra voorwaarden toegevoegd. De procedure die ontwikkeld zal worden voor de toewijzing van deze zones, zal rekening houden met de voorwaarden die in bijlage 2 en 3 vermeld zijn en bij de toewijzing zullen ook alle andere huidige verplichtingen gerespecteerd moeten worden (zoals de Natura 2000-toelating en de milieuvergunning).
2. Alternatief 2 voor de zone D wordt inderdaad niet weerhouden.
3. De voorrang binnen deze zones voor commerciële en industriële activiteiten is verduidelijkt in het KB. Het is echter logisch dat het KB MRP niet alles kan behandelen, de verantwoordelijkheid voor de procedure uit te werken is inderdaad gedelegeerd aan de minister bevoegd voor het mariene milieu. Het is evident dat dergelijke procedure niet overhaast in elkaar mag gestoken worden en aangezien de inwerkingtreding van het nieuw MRP 20 maart 2020 is, kan de periode hiervoor worden gebruikt om deze procedure volledig op punt te stellen. Wel worden de belangrijkste criteria die moeten gebruikt worden om de toewijzing van deze zones reeds opgesomd binnen dit MRP en dient de minister deze dan ook te volgen. Ook het argument dat er geen rekening wordt gehouden met de ecosysteembenadering klopt niet, deze benadering is reeds aanwezig binnen de kaderrichtlijn mariene strategie en de habitat- en vogelrichtlijn en vindt zo reeds inwerking in het MRP en de Belgische zeegebieden. De reden dat de zones voor commerciële en industriële activiteiten niet vermeld staan onder energie, aquacultuur en zeevering binnen bijlage 2 is om onnodige herhaling te

vermijden. Zoals reeds door andere personen opgemerkt in deze publieksraadpleging is het MRP met zijn bijlagen reeds een enorm omvangrijk document, onnodige herhalingen vermijden is dan ook evident. Wat betreft de integratie van het Masterplan Kustveiligheid en het Complex Project Kustvisie: beide betreffen Vlaamse documenten waar het MRP reeds een verwijzingen naar bevat. Aangezien bijlage 2 en 3 bindend zijn voor de federale overheid, zou een verdere integratie van beide problematisch zijn aangezien aanpassingen die de Vlaamse overheid doorvoert aan één van beide plannen dan niet automatisch meegenomen worden.

4. Zeewering is een Vlaamse bevoegdheid.
5. Zie antwoord onder drie.
6. Het feit dat deze zones expliciet zijn opgenomen in het MRP is reeds een duidelijke beleidskeuze. Het is echter duidelijk dat dit geen carte blanche mag zijn en mogelijke commerciële en industriële activiteiten aan bepaalde voorwaarden zullen moeten voldoen, vooraleer goedgekeurd te kunnen worden.
7. Deze voorrang is verduidelijkt in het KB.
8. Volgens het Hof van Beroep van Gent impliceert een domeinconcessie een exclusief gebruiksrecht. Aangezien één van de kernprincipes van het MRP meervoudig ruimtegebruik is, zal er niet met domeinconcessies gewerkt worden. Er zal echter wel een voldoende duidelijk juridisch statuut opgesteld worden.
9. Dit valt niet binnen de scope van een marien ruimtelijk plan.
10. De bijlagen bevatten reeds duidelijke criteria waar de minister bevoegd voor het marien milieu dient rekening mee te houden bij het uitwerken van de verdere procedure. De langetermijnvisie is ook een deel van bijlage 2, die bindend is voor de federale overheid.
11. Zone D is aangepast om buiten de kabelcorridor te liggen.
12. Er is gekozen om in dit MRP met een bottom-up approach te werken in plaats van met een top-down approach. Met het vorig MRP is immers gemerkt dat het niet nuttig is om vanuit de overheid ideeën te lanceren waar de markt niet klaar voor is (cf. energie-atol). We verstaan dat dit voor onzekerheid kan zorgen bij verschillende partijen, daarom zijn er reeds criteria vastgelegd in de bijlage die gerespecteerd dienen te worden. Zoals voorheen in dit document reeds vermeld, achten wij dat commerciële en industriële activiteiten en natuurbeheer elkaar niet moeten uitsluiten mits de nodige beoordelingen gebeurd zijn, ook de habitat- en vogelrichtlijn erkennen dit principe.
13. Er wordt rekening gehouden met de juridische instrumenten die vandaag reeds bestaan bij het uitwerken van de procedure voor commerciële en industriële activiteiten, dus ook met de passende beoordeling en de Natura 2000-toelating.
14. -17. We hebben zeker begrip voor de vele vragen die zone D oproept bij de gemeente. We willen zoals hierboven nogmaals verduidelijken dat de criteria opgesomd in bijlage 2 bindend zijn voor de federale overheid. Binnen het KB wordt de bevoegdheid om deze procedure uit te werken gegeven aan de minister. Juridisch gezien dient deze zich dus minstens aan de voorwaarden uit bijlage 2 te houden, maar kan hij altijd nog extra voorwaarden opleggen. Ook aan de voorwaarde van een milieuvergunning wordt niet gemorreld. Verder is er ook aan bijlage 2 een actie toegevoegd dat het KB veiligheidsafstanden dient aangepast te worden en dat voor de zones voor commerciële en industriële activiteiten de veiligheidsafstand nooit buiten de in het MRP aangeduide zones kan liggen.

18. Door de ruime omschrijving, was het inderdaad niet mogelijk om binnen de plan-MER veel te zeggen rond deze zones. Indien iemand een aanvraag indient voor het gebruik van deze zones, zullen deze echter wel een projectMER dienen te doorlopen.
19. - 20. De vergroting van zone D is niet weerhouden. Verder betekent de voorwaarde dat de zone slechts voor 50% mag in gebruik genomen worden, dat als men wil gebruik maken van deze zone van +- 24km² voor bv. zeewierkweek, maximaal 12 km² mag gebruikt worden voor deze zeewierkweek. De reden dat we dan niet zomaar een zone aanduiden van 12 km² is omdat afhankelijk van de activiteit de ene lokalisatie binnen de zone meer optimaal is dan de andere (door bv. afstand kust, watersnelheid, waterkwaliteit, andere gebruiken).
- 21.-22. Door de hierboven vermelde bottom-up approach is er inderdaad voor gekozen om geen definitie toe te voegen aangezien dan het risico bestaat dat bepaalde ideeën uitgesloten worden die wel gewenst kunnen zijn. Wel zijn er mogelijke voorbeelden van dergelijke activiteiten opgenomen in bijlage 2. Verder wordt het belang van handhaving zeker niet betwist.
23. Er zal inderdaad voorzichtig moeten omgesprongen worden met de concrete invulling van deze zones. De reeds bepaalde criteria in de bijlages zijn daar een eerste stap toe, die in de uitwerking van de procedure verder aangevuld zullen worden.
24. Er zijn extra voorwaarden aangevuld voor zone C om verder te verzekeren dat het ecologisch belang van deze zone niet ondermijnd wordt.
25. Er is overleg geweest tussen alle bevoegde instanties en een vergelijk is gevonden. Er wordt een zoekzone voorzien ter vervanging van B&W Oostende, deze zoekzone is onder andere verplaatst om zoveel mogelijk buiten het vogelbeschermingsgebied te liggen maar toch op voldoende afstand van de kust te liggen.
26. Genoteerd.
27. Veel van de opmerkingen zijn reeds hierboven beantwoord. Wel willen we verduidelijken dat, hoewel visserij zeker een economische activiteit is, het zeker niet de bedoeling is om visserij tot deze zones te beperken.
28. Genoteerd.

Bijlage 1: Ruimtelijke analyse van de Belgische zeegebieden

De weinige opmerkingen ontvangen op bijlage 1 hadden betrekking op:

- De afwezigheid van een bron voor de informatie;

- De nood tot wijziging of aanvulling van de informatie, door recente evoluties (bvb. actualisering initiële beoordeling, goede milieutoestand en milieudoelen Belgische mariene wateren);
- Onnauwkeurigheden.

Deze opmerkingen zijn onderzocht en, waar nodig, besproken met de organisatie die beschikt over de correcte informatie.

Er is over gewaakt dat er geen gewenst beleid opgenomen wordt in bijlage 1, enkel informatie die de huidige toestand weergeeft.

Dit alles heeft in de meeste gevallen geleid tot een aanpassing van bijlage 1.

Bijlage 2: Langetermijnvisie, doelstellingen en indicatoren, en ruimtelijke beleidskeuzes

1. Voeg verduidelijkingen toe aan de bepalingen betreffende kabels.
2. Vijfde dimensie: overgang zee en land. Deze interactie ontbreekt.
3. Statische verwijzing scheepvaart. Samenwerking tussen havens is geen MRP-aangelegenheid.
4. Langetermijnvisie: natuurlijkheid. Gebruik de bewoordingen uit Europese richtlijnen.
5. Voeg scheepvaart toe als ecosysteemdienst.
6. Economische doelstellingen: voeg scheepvaart toe.
7. Schrap samenwerking tussen havens.
8. Verduidelijk interactie kabels-scheepvaartroutes.
9. Scheepvaart, havenontwikkeling, baggerstorten: schrap “waar mogelijk”
10. Nuanceer de ruimtelijke uitgangspunten voor baggerstorten.
11. Voeg recreatieve activiteiten toe aan bijlage. Baggerstortlocaties zijn niet buiten de Vlaamse Banken gelegd. Ruimtelijk afbakenen van paai-, rust-, broed en foerageergebieden is niet weerhouden, hoe gaat de minister er dan rekening mee houden. Passende beoordeling is geen monitoring. Voeg informatie toe over de internationale militaire verplichtingen. Verbod op bodemberoerende recreatieve visserij in Vlaamse banken is geen bijkomende beperking, maar een bestaande. Contradictie in zin over extra beperkingen bodemberoerende recreatieve visserij Watersportwedstrijden in SBZ: oordeel op basis van passende beoordeling.
12. Streven naar transnationale samenwerking: nuanceer dat dit in samenspraak moet met buurlanden.
13. Onderzoek naar meervoudig ruimtegebruik in windmolenparken: hou VK op de hoogte.
14. Ruimtelijke uitgangspunten en veiligheidsdoelstellingen voor baggerstorten: nuanceer deze.

1. Verduidelijkingen zijn toegevoegd aan de tekst die tegemoet komen aan de gemaakte opmerkingen.
2. Om tegemoet te komen aan deze “vijfde dimensie” is er aan bijlage 3 een actie toegevoegd “land-zee interactie stimuleren,” die rekening houdt met de bevoegdheidsverdeling.
3. Deze passage is uit de bijlage geschrapt.

4. De langetermijnvisie is geformuleerd op basis van een afzonderlijk traject die afgesloten werd in december 2017. Er is gekozen om zo dicht mogelijk bij de originele tekst te blijven die daar geformuleerd werd. De stakeholders in dit traject hebben bewust gekozen om de toestand waar ze naartoe willen, te formuleren en zich niet vast te houden aan de wettelijke situatie zoals ze vandaag is.
5. De passage waarnaar verwezen wordt, betreft ecosysteemdiensten. Dit zijn diensten die het ecosysteem biedt aan de mens. Scheepvaart op zich is dus geen ecosysteemdienst, maar het bestaan van de zee als ecosysteem biedt wel de mogelijkheid om transport uit te voeren. De bewoording wordt dus niet aangepast.
6. De voorgestelde bewoording is toegevoegd.
7. Deze passage is uit de bijlage geschrapt.
8. Er is toegevoegd in de bijlage dat er steeds rekening gehouden dient te worden met een vlot en veilig scheepvaartverkeer.
9. De voorgestelde bewoording is aanvaard.
10. De bewoording is aangepast met het tekstvoorstel van de Vlaamse bevoegde dienst.
11. P.6: Het is niet duidelijk waar deze bewoording moet toegevoegd worden aan de tekst, dit voorstel is dus niet meegenomen. P. 24: bewoording is aangepast. P. 25: Bewoording is aangepast om duidelijk te maken dat de minister bevoegd voor marien milieu hier rekening mee zal houden op het moment van de aanvraag van een milieuvergunning. P. 38: bewoording is aangepast. P. 46: deze suggestie wordt niet meegenomen. P. 48: bewoording is aangepast om de laatste stand van zaken te weerspiegelen. P. 49: een Natura 2000-toelating houdt in dat er eerst een positieve passende beoordeling moet zijn.
12. De bewoording is aangepast om duidelijk te maken dat dit enkel kan door middel van internationale samenwerking.
13. De buurlanden zullen bij de verdere uitwerking van windmolenparken uiteraard op de hoogte gehouden, zoals onder meer verplicht door het Espoo-verdrag.
14. De bewoording is aangepast.

Bijlage 3: Acties tot uitvoeren van het marien ruimtelijk plan

1. Wens tot consultatie bij uitwerken procedure hernieuwbare energie.
2. Voeg scheepvaart toe als economische doelstelling.
3. Neem afstemming met Vlaamse overheid op als algemene doelstelling.
4. MRP opnemen als criterium voor scheepvaartbegeleiding: betekenis?
5. Betrek stakeholders bij de verdere uitwerking van deze acties.
6. Hoe rekening houden met paai-, rust en foerageergebieden indien deze niet in het MRP zijn afgebakend.
7. Voeg een wederzijdse formulering toe voor zeewering en MRP.

1. De vraag tot consultering met betrekking tot de aangehaalde aspecten is doorgegeven aan de bevoegde diensten.
2. Er is een verwijzing naar scheepvaartverkeerd toegevoegd aan de doelstelling.
3. Er wordt verwezen naar bevoegde ministers, afhankelijk van de concrete bevoegdheid kan dit een federale of Vlaamse minister zijn.
4. Deze actie is verwijderd uit bijlage 3 wegens de aangehaalde onduidelijkheid.
5. Er is een actie toegevoegd onder algemene doelstellingen om de stakeholders te betrekken bij het uitwerken van de andere acties.
6. Voor veel activiteiten is er ook een milieuvergunningsplicht, bij het uitreiken van deze milieuvergunningen wordt er rekening gehouden met deze gebieden.
7. Deze tekst is toegevoegd.

Bijlage 4: Kaarten

1. Overlap “projectzone mariene innovatielocatie” - “kabelcorridors”: geef voorrang aan kabels.
2. Juridisch statuut bijlage 4 toevoegen.
3. Veiligheidsafstanden zijn niet weergegeven op de kaart en mogen niet negatief interfereren met de scheepvaartroutes.
4. Onmogelijk om scheepvaartroutes te identificeren op de kaart.
5. Maak onderscheid tussen baggerstortzone en zoekzone voor baggerspecie.

1. In het kader van meervoudig ruimtegebruik is het inderdaad zo dat de zones van bepaalde activiteiten overlappen. Aangezien de projectzone mariene innovatie slechts een deel van de kabelcorridor beslaat, wordt aan deze activiteit voorrang gegeven. Dit verhindert niet dat er tijdens de uitvoeringsfase van het marien ruimtelijk plan duidelijke afspraken kunnen gemaakt worden om beide activiteiten op zo’n goed mogelijke manier te laten samengaan.
2. Deze verwijzing en verduidelijking van het juridisch statuut zijn toegevoegd aan het KB.
3. Bij het inplannen van deze zones is reeds rekening gehouden met de veiligheidszones om zo te verzekeren dat de scheepvaartroutes hier geen negatieve gevolgen van ondervinden.
4. Bij de herwerking van de kaarten zal er voor kaart 3 in de legende een verduidelijking toegevoegd worden om zo de scheepvaartroutes makkelijker identificeerbaar te maken.
5. Onderscheid is toegevoegd.

Strategisch milieueffectenrapport

De opmerkingen over het strategisch milieueffectenrapport worden in een aparte bijlage behandeld.
